

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Můj mini podnik

EVALUAČNÍ ZPRÁVA

**realizace minipodniků na středních školách
v rámci projektu „Všechno v mém životě souvisí“**

Autoři evaluační zprávy:

David Havlůj
Mgr. Jana Fialová
Vlasta Brhelová
Ing. Lenka Lovašová
Ing. Andrea Langhammerová

„Všechno v mém životě souvisí“

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.1.00/54.0041

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Obrázek č. 1 – Setkání žáků SOU a SOŠ SČMSD Žatec a žáků ZŠ Děčín

Zdroj: vlastní

Obrázek č. 2 – Práce žáků minipodniku časopis SŠŘ Tovačov

Zdroj: vlastní

„Všechno v mém životě souvisí“

Registrační číslo projektu: CZ.1.07/1.1.00/54.0041

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

OBSAH

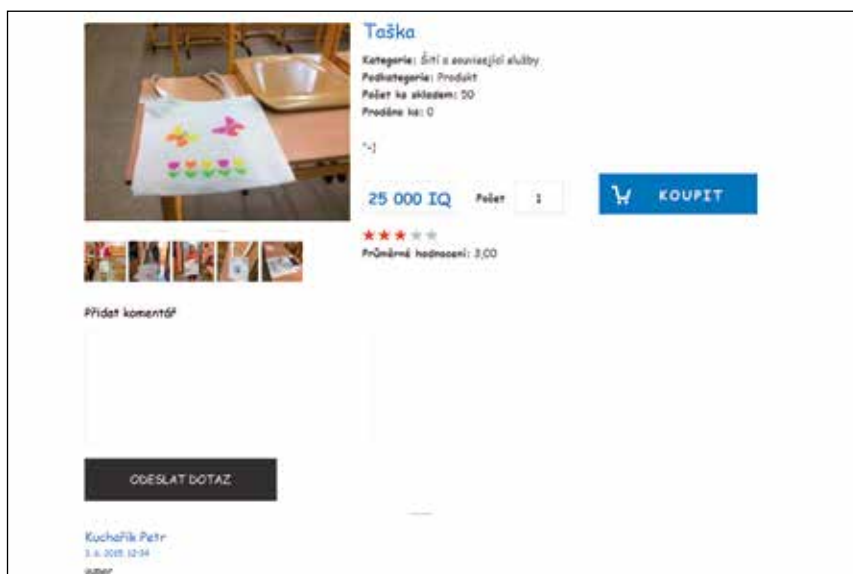
1. Úvod	5
2. Co je to minipodnik?	7
3. Zkušenosti s realizací minipodniků v zahraničí	9
4. Projektové aktivity	11
5. Konkrétní činnosti minipodniků na středních školách	15
6. Náklady minipodniku	17
7. Odborný webový portál se simulovanou ekonomikou, e-shopy a uživatelskými účty pro zapojené žáky	19
8. Vyhodnocení šetření mezi cílovými skupinami	21
9. Kladné stránky realizace projektu	43
10. Záporné stránky realizace projektu	45
11. Doporučení pro další realizaci minipodniků na středních školách a návrh implementace realizace minipodniků do školních vzdělávacích programů ...	47
12. Závěr	52
13. Seznam použité literatury	53
Seznam grafů	53
Seznam fotografií	54
Příloha	55

Obrázek č. 3 – Ukázka webové stránky minipodniku na odborném webovém portále www.mujsminipodnik.cz

Zdroj: vlastní

Obrázek č. 4 – Ukázka produktu v e-shopu na odborném webovém portále www.mujsminipodnik.cz

Zdroj: vlastní

1. ÚVOD

Tato **Evaluační zpráva** byla zpracována v rámci projektu „Všechno v mém životě souvisí“, registrační číslo CZ.1.07/1.1.00/54.0041 podpořeného prostřednictvím operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost a jejím cílem je celkové zhodnocení realizace minipodniků na zapojených středních školách, a tedy naplnění cílů projektu a spokojenosti cílových skupin s jeho realizací. **Hlavní náplní této evaluace je vyhodnocení projektových aktivit, vznik a realizaci minipodniků na středních školách a jejich příp. promítnutí do školních vzdělávacích programů.**

Projekt byl realizován v období od září 2014 do července 2015 odbornými společnostmi **AC Education s.r.o., Asistenční centrum, a.s. a VVV Most spol. s r.o.**

Zpráva je členěna do několika hlavních kapitol. Na úvod je vysvětlen pojem **minipodnik**, co to vůbec je a co je jeho podstatou. Dále jaké jsou zahraniční zkušenosti s výukou podnikání na školách a jak se k této otázce jednotlivé státy Evropy staví. Důležitý je také souhrn realizace jednotlivých projektových aktivit a činností v rámci nich realizovaných, a to pro představu jak byl projekt vlastně koncipován. Průběh realizace minipodniků byl neustále monitorován, aby mohlo na konci dojít k plnohodnotnému a vypovídajícímu zhodnocení.

Samostatná kapitola je věnována také **nákladům minipodniku**, což je velmi důležitá součást realizace. A to vzhledem k faktu, že podnikání jako takové je přímo ovlivňováno ekonomickou situací daného podniku. A nejinak je tomu u minipodniku (simulovaného podnikání v chráněném prostředí). Další stránkou důležitosti této kapitoly je potřeba znalosti, co všechno realizace minipodniků obnáší také po finanční stránce. V této kapitole jsou uvedeny průměrné náklady na realizaci minipodniku obecně, v celkovém průměru, a také s ohledem na zaměření konkrétního typu minipodniku.

Neméně důležitým prvkem realizace minipodniků byl vytvořený **odborný webový portál s možností správy zjednodušených webových stránek jednotlivých minipodniků, zjednodušeného e-shopu pro simulaci obchodu v projektu vymyšlené měně a s uživatelským účtem pro každého účastníka minipodniků** (tedy pro žáky i pedagogy). Dalším mocnitelem ekonomické činnosti byl bezesporu prvek gamifikace, který se prolínal činnostmi žáků na odborném webovém portále a byl hybným faktorem v motivaci zapojených žáků.

Stěžejní částí tohoto dokumentu je vyhodnocení realizace **šetření mezi cílovými skupinami projektu** – pedagogy a žáky a také dotazníkového šetření, které ukázalo pozitivní i negativní zkušenosti z realizace projektu a jejich celkovou spokojenost a dopad projektu. Vzhledem k tomu, že projektu se účastnilo celkem 21 základních a 4 střední školy, které po celou dobu úzce spolupracovaly, jejich aktivity byly shodné, je toto vyhodnocení zpracováno z obou pohledů, tedy vždy za střední školy a základní školy zvlášť, což nabízí velmi zajímavou možnost porovnání. Právě zhodnocení realizovaných aktivit může přinést optimální pohled na to, co se událo a s jakým dopadem, co se povedlo, co se nepovedlo, co lze vylepšit, o které aktivity realizaci minipodniku rozšířit a zdali je reálné minipodniky včlenit do školních vzdělávacích programů.

Jelikož do projektu byli zapojeni žáci středních škol pouze z oborů H, byla realizace minipodniků ztížena o fakt, že žáci v těchto oborech se týden učí a týden realizují odborný výcvik. Avšak projekt je zaujal natolik, že se minipodniku věnovali v podstatě každý týden. Kvitovali komplexnost a zajímavost aktivit,

možnost vyzkoušet si **reálnou činnost** (výrobu výrobků či realizaci služeb), spolu s obchodem, spravováním webových stránek minipodniku, správou e-shopu, marketingu, servisu zákazníků, nacenění svých produktů a pobírání mzdy v projektu vymyšlené měně za odvedenou práci. Také se mohli podívat do různých firem, institucí a míst, kde jsou podnikání a další aspekty podnikatelské činnosti řešeny, sekat se s odborníky z praxe a také si vyměňovat zkušenostmi s dalšími minipodniky.

Na závěr zprávy jsou uvedena **doporučení pro další realizaci minipodniků na středních školách** a celkové zhodnocení realizace projektu jako takového s ohledem na stanovené cíle a jejich dosažení a doporučení pro **včlenění realizace minipodniků do Školního vzdělávacího programu**.

Obrázek č. 5 – Práce žáků minipodniku keramika ZŠ Zeyerova

Zdroj: vlastní

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

2. CO JE TO MINIPODNIK?

Minipodnik představuje nástroj pro simulaci podnikání a ekonomického prostředí na školách, nástroj pro rozvoj specifických znalostí a dovedností žáků, které nelze získat jen teorií.

Jedná se o fiktivní firmu, kterou zakládají žáci základních a středních škol v rámci volnočasové výuky a podporují tak rozvoj svých podnikatelských znalostí a dovedností. Je praktickým nástrojem, jehož prostřednictvím si mohou žáci podnikatelské a ekonomické principy vyzkoušet v praxi.

Minipodnik dává žákům možnost vyzkoušet si dělat, co je baví, zjistit, v čem jsou dobří, věnovat se tomu a dosáhnout určitých výsledků. Dává příležitost být podnikatelem, a to od začátku až do konce, tedy od založení firmy po její úspěšné fungování. Postupně se seznamují s požadavky a úkoly, které jsou nezbytné k tomu, aby mohla být firma založena a mohla úspěšně fungovat.

V rámci minipodniků se žáci učí pochopit rozdíl mezi podnikatelem a zaměstnancem, jaké jsou základní podmínky k založení firmy, co vše je potřeba udělat, aby mohli začít podnikat. Na samém počátku však stojí nápad, bez kterého není možné se do podnikání pouštět. Tento nápad musí být analyzován z několika hledisek, která ukáží, zda je nápad předurčen k úspěchu či nikoli. To vše předchází samotné podnikatelské činnosti. Pokud se žáci přenesou přes základní stavební kámen podnikání, kterým je dobrý nápad zaručující úspěch na trhu, potom teprve začíná to pravé podnikání.

Jejich kroky po celou dobu sledují a vedou pedagogové a odborníci z praxe, kteří na ně dohlíží, mají roli mentorů. Neradí jim tedy, co mají udělat a jak konkrétně, ale řeší s nimi danou situaci a podněcují hledání řešení v nich samotných a uvědomění si míry odpovědnosti za svá rozhodnutí.

Minipodniky znamenají pro žáky příležitost spolupracovat s podnikateli z reálných firem a učit se podnikatelským dovednostem, které však uplatní také v běžném životě.

Práce v rámci minipodniku rozvíjí vedle ekonomických vlastností také vlastnosti běžně využitelné v životě, jako jsou:

- komunikativnost,
- iniciativa,
- sebedůvěra,
- samostatnost,
- schopnost pracovat v týmu,
- hodnotící myšlení,
- plánovat vlastní činnost,
- dovednost stanovovat cíle,
- ochota přijímat a nést zodpovědnost.

Na realizaci minipodniku se podílí několik žáků, kteří mají přesně rozdělené funkce/role. Jejich hlavním úkolem je získávat znalosti a dovednosti jednak v rovině osobní, jednak v rovině podnikatelské. Učí se spolupráci, komunikaci, týmové práci, plánují činnosti a rozhodují o nich, učí se přijímat možná rizika a nést zodpovědnost za svá rozhodnutí.

Podporou fungování minipodniku je pak **odborný webový portál www.muiminipodnik.cz**, který posiluje ekonomické prostředí, umožňuje žákům vést webové stránky minipodniku a e-shop, navazovat kontakty s dalšími minipodniky, disponovat smyšlenou měnou, která umocňuje nádech „reálného“ podnikatelského prostředí.

Nejcennějším výstupem výuky v rámci minipodniků je fakt, že se žáci naučí vnímat věci v souvislostech, propojovat informace, snažit se být aktivní, což je velmi důležité nejen pro podnikání, ale také pro život jako takový.

Obrázek č. 6 – Ukázka produktu minipodniků SOŠ Dukelská Jeseník

Zdroj: vlastní

3. ZKUŠENOSTI S REALIZACÍ MINIPODNIKŮ V ZAHRANIČÍ¹

S ohledem na fakt, že v posledních letech je konkurence na trhu mnohem vyšší než dříve a také zaměstnavatelé mají vyšší nároky na budoucí generace z hlediska jejich podnikatelských schopností a dovedností, je tedy potřeba tyto u žáků rozvíjet, aby měli lepší šanci se na trhu práce prosadit.

Otázku výchovy k podnikání a rozvoji podnikatelských schopností a dovedností dlouhodobě řeší všechny evropské země. Jako první se jí ve svých strategických dokumentech začala zabývat Litva, následně Velká Británie (Wales) a Norsko. Tyto země společně s Holandskem a Finskem jsou o krok před ostatními zeměmi, které podobnou otázku začaly řešit v roce 2007, zejména pak v roce 2009. Některé dokonce až v roce 2011.

Výchova k podnikání a rozvoji podnikatelských schopností a dovedností je tedy v současné době podporována ve většině evropských zemí. Tato podpora má různou formu v rámci primárního a sekundárního vzdělávání.

Na úrovni primárního vzdělávání asi 2/3 zemí Evropy uznávají výchovu k podnikání. Ačkoli se podnikání nevyučuje jako samostatný předmět, cíle, které v jeho rámci mají být dosaženy, jsou dosahovány průřezově jako součást povinných předmětů v rámci učebních osnov. Nejčastěji je podnikání součástí sociálních věd (dějepis, zeměpis, občanská výchova apod.).

V rámci nižšího stupně všeobecného sekundárního vzdělávání je důraz na potřebu vzdělávání v oblasti podnikání větší, více zemí jej řeší ve svých řídicích dokumentech. I zde pokračuje průřezová výuka, nicméně 2/3 zemí začleňují podnikání v rámci povinných předmětů, 1/3 potom v rámci volitelných. Nejčastěji je podnikání integrováno do předmětů ekonomika, obchod apod. Některé země vyučují podnikání také jako samostatný předmět.

V rámci vyššího stupně všeobecného sekundárního vzdělávání uznávají potřebu vzdělávání v oblasti podnikání ve svých řídicích dokumentech všechny evropské země. Zůstává zde průřezový přístup v kombinaci s integrací do povinných i volitelných předmětů. Více zemí nabízí podnikání jako samostatný předmět.

Vzdělávání v oblasti podnikání se tedy neomezuje pouze na průřezovou výuku, ale obvykle kombinuje tento přístup s integrací do povinných nebo volitelných předmětů. Někde jsou dokonce použity všechny tři přístupy.

Velká většina evropských zemí řeší podnikatelské vzdělávání prostřednictvím vnitřních strategií. Z toho jasně vyplývá široké uznání významu podnikatelského vzdělávání v Evropě. Téměř polovina zemí začlenila cíle spojené s podporou podnikatelského vzdělávání do širší strategie (celoživotní učení apod.). Oproti tomu především země severní Evropy spustily specifické strategie podnikatelského vzdělávání.

Nejlepší způsob, jak vyučovat podnikání, je prostřednictvím přímé zkušenosti a praxe. Takovým způsobem jsou právě **minipodniky** provozované žáky ve škole, které rozvíjejí v malém měřítku skutečnou ekonomickou činnost, nebo simulují reálný provoz firmy. I když ne bez ohledu na další pedagogické nástroje jsou minipodniky důležitou možností pro stimulaci podnikatelských postojů a dovedností.

Zkušenosti s realizací minipodniků existují v mnoha státech Evropy.

Například program *Junior Achievement Young Enterprises (JA-YE)* je realizován v 35 evropských zemích (také v ČR). Většinou je součástí běžné výuky, lze jej ale realizovat také jako mimoškolní činnost. Je určen pro žáky středních škol různého zaměření ve věku 16–18 let a trvá jeden školní rok.

¹ http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/thematic_reports/135EN.pdf

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

V roce 2005 byl JA-YE program uznán Evropskou komisí jako nejlepší program v oblasti podnikatelského vzdělávání.

Program umožňuje žákům rozvíjet se a být součástí reálné ekonomiky (třebaže jen v malém rozsahu), aby si vyzkoušeli, jak skutečné podniky fungují. Velmi zásadní je v tomto ohledu learning – by – doing, kdy se žáci učí tím, že si dané přímo vyzkoušejí a mentoring poskytovaný odborníky z praxe. Učí žáky aktivně přemýšlet a rozhodovat.

Podle zprávy Evropské komise z roku 2011 se výuky k podnikání ve školách účastní méně než 5 % mladistvých v Evropě.

Příklady dobré praxe z realizace minipodniků identifikované v roce 2005²:

- *La Mini-entreprise en classe* (Minipodnik ve třídě) – **Belgie**;
- *Program pro mini-podnik „Get U pand Go“* (Vstaň a jdi) – **Irsko**;
- *JUNIOR – „Junge Unternehmer initiieren – organisieren – realisieren“* (Mladí podnikatelé začínají – organizují – realizují) – **Německo**;
- *„Une entreprise dans votre lycée“*, Académie de Rennes (Podnik ve vaší škole) – **Francie**;
- *Integrovaný přístup k podnikatelské výchově v obchodní polytechnice* – **Maďarsko**;
- *Empresa Joven Europea – EJE* (Mladý evropský podnik) – **Španělsko**;
- *Projekt: Letní podnikatel v kraji Västernorrland* – **Švédsko**;
- *Young Enterprise Company Programme* (Program Mladý iniciativní podnik) – **Spojené království**.

Nejaktivnější přístup v oblasti realizace obdobných programů podporujících podnikání u žáků byl identifikován v Irsku a Spojeném království.

² Projekt nejlepší metodiky: „Minipodniky v sekundárním vzdělávání“, Závěrečná zpráva odborné skupiny, září 2005.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

4. PROJEKTOVÉ AKTIVITY

Smyslem projektu „Všechno v mém životě souvisí“ bylo vytvořit minipodniky na základních a středních školách v Ústeckém a Olomouckém kraji, vyzkoušet si podnikání v chráněném prostředí podpořeném simulovanou ekonomikou. **Podnikání vyžaduje specifické dovednosti a znalosti, které nelze naučit jen teorií.** Základním aspektem realizace minipodniků je, aby si žáci mohli vyzkoušet dílčí podnikatelské aktivity praktickým způsobem, vyzkoušet si své soustředění zájmu na činnosti, které je zajímavé, měli možnost uvědomit si, co chtějí a zejména to, v čem jsou anebo mohou být dobří. Cílem je naučit žáky nebát se vyzkoušet všechny možné cesty a přitom pamatovat stále na svůj cíl, využít zdroje, které mají k dispozici, a to, co chybí, nahradit energií a snahou. Neméně důležitým aspektem je týmová práce, kreativita, nadšení do práce, inspirace úspěchy a možnost inovovat svými nápady původní podnikatelský záměr.

Prostřednictvím realizace minipodniků došlo k rozvoji podnikatelských znalostí, schopností a dovedností žáků, byla realizována spolupráce s aktéry na trhu práce i v okolí školy.

Obchodní činnost si žáci vyzkoušeli v rámci vytvořeného odborného webového portálu s možností tvorby webových stránek jednotlivých minipodniků a zjednodušených e-shopů, které se žáci naučili spravovat. Pro nastínění ekonomiky byla zvolena pro projekt vymyšlená měna „IQ“ (ikvák).

Činnosti v rámci projektu byly podpořeny gamifikací, což je využívání herních prostředků v neherním prostředí. Jednalo se zejména o získávání odznaků v rámci odborného webového portálu, podnikatelské energie a umísťování v žebříčcích minipodniků a žáků (dle několika kritérií).

Žáci se věnovali skutečné činnosti v rámci vybraného minipodniku, výrobou konkrétních výrobků (keramické, šperkařské, dřevěné výrobky, časopisy apod.) či realizací konkrétních služeb (tvorba reklamy, chemické rozborů, tvorba kreativního pozadí na různé dokumenty apod.). Dále prováděli i podnikatelské úkony: tvorba analýzy konkurence, výběrová řízení na pracovníky, rozdělení rolí, cenové kalkulace, marketingové aktivity, obchodní činnosti, zhodnocování aktivit, správa webových stránek minipodniku, personalizace uživatelských účtů na odborném webovém portálu, spolupráce s kolegy v minipodniku, spolupráce s odborníky z praxe, účast na exkurzích a setkáních s dalšími minipodniky, navazování kontaktů v komunitním okolí školy.

Na realizaci projektových aktivit se podílely následující školy:

Olomoucký kraj:

- Základní a Mateřská škola Bělá pod Pradědem, okres Jeseník
- Základní a Mateřská škola, Hlavní, Hanušovice, okres Šumperk
- Základní a Mateřská škola Supíkovice, okres Jeseník
- Základní škola Česká Ves, okres Jeseník
- Základní škola a Mateřská škola Přerov – Předmostí, Hranická, okres Přerov
- Základní škola Javorník, okres Jeseník
- Základní škola, Vítězná, Litovel, okres Olomouc
- Základní škola, Mlýnská, Mohelnice, okres Šumperk
- Základní škola Olomouc, Zeyerova, okres Olomouc

- Základní škola Plumlov, okres Prostějov
- Základní škola Vápenná, okres Jeseník
- Základní škola Přerov, Svisle, okres Přerov
- ART ECON – Střední škola, s.r.o., Prostějov
- Střední odborná škola a střední odborné učiliště strojírenské a stavební, Dukelská, Jeseník
- Střední škola řezbářská Tovačov, okres Olomouc

Ústecký kraj:

- Střední odborné učiliště a Střední odborná škola SČMSD, Žatec, s.r.o., okres Louny
- Základní škola Měcholupy, okres Louny
- Základní škola a Mateřská škola kpt. Otakara Jaroše Louny, 28. října 2173, okres Louny
- ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA NELUMBO Education, o.p.s., okres Chomutov
- Základní škola Antonína Sochora Duchcov, okres Teplice
- Základní škola Lenešice, okres Louny
- Základní škola Most, J. A. Komenského 474, okres Most
- Základní škola Obrnice, okres Most
- Základní škola Meziboří, okres Most
- ZŠ Dr. Miroslava Tyrše Děčín II, Vrchlického 630/5, okres Děčín

Celý projekt byl realizován prostřednictvím 4 klíčových aktivit:

- Založení minipodniků ve spolupráci s odborníky!
- Realizace minipodniků včetně doprovodných aktivit!
- Odborné setkávání cílových skupin!
- Evaluační projektových aktivit, metodika pro realizaci minipodniků.

Tyto čtyři aktivity se v rámci realizace projektu skládají do úplného obrazu a vytvářejí pro žáky podpůrné prostředí pro realizaci minipodniků, tedy vyzkoušení si podnikání nanečisto v chráněném prostředí, avšak ve virtuální realitě za pomoci smyšlené měny (íkváků), webových stránek minipodniků a e-shopů, kde mezi sebou žáci jednotlivých minipodniků mohou obchodovat, „brát“ virtuální mzdu, kterou mohou následně utrácet, či investovat zpět do minipodniku, prezentovat svou činnost, inspirovat se u ostatních minipodniků, využívat interní poštu atd.

Průběh klíčových aktivit:

ZALOŽENÍ MINIPODNIKŮ VE SPOLUPRÁCI S ODBORNÍKY

- Založení minipodniků;
- Vyhlášení VŘ na tvorbu odborného webového portálu;
- Vyhlášení VŘ na vybavení minipodniků;
- Školení pedagogů základních škol;
- Získávání zdrojů (lidských, materiálních);

- Specifikace zaměření výrobků či služeb dle vnějších vstupů;
- Navázání spolupráce s odborníky a komunitním okolím školy.

Stěžejní činností této klíčové aktivity bylo samotné založení minipodniků a s tím související řešení základních otázek podnikání – základní myšlenka a podnikatelský plán, právní forma podnikání, průzkum trhu, řízení minipodniku a organizační struktura, časový plán aktivit minipodniku. Velmi důležitá byla také otázka marketingu, prezentace minipodniku na webovém portálu apod.

REALIZACE MINIPODNIKŮ VČETNĚ DOPROVODNÝCH AKTIVIT

- Samotná činnost minipodniků;
- Řešení vnitro-minipodnikových záležitostí;
- Spolupráce s odborníky;
- Spolupráce s komunitním okolím školy;
- Exkurze do firem či zajímavých míst a institucí např.:
 - redakce novin,
 - technické zázemí divadel,
 - Česká televize,
 - IQ Landie,
 - muzea,
 - archivy,
 - keramické dílny,
 - český rozhlas,
 - hudební studia,
 - vědecká knihovna,
 - arboreta,
 - společnost KOUTNÝ,
 - dílna uměleckého kováře,
 - porcelánka Thun,
 - reklamní agentury,
 - Honeywell – Hlubočky Olomouc,
 - Grapo Olomouc,
 - fitnesscentra,
 - Flora Olomouc,
 - Svět techniky,
 - Techmanie,
 - Aquapalace,
 - a další.

Ve všech těchto místech se žáci inspirovali nejen v oblasti podnikání, ale také v rovině odbornosti, marketingu, managementu, firemní kultuře, komunikaci, ekonomice a dalších aspektech. Avšak nejdůležitějším aspektem realizace minipodniků je propojení s realitou, možnost vidět na vlastní oči, zažít na vlastní kůži, mluvit s daným člověkem, odborníkem, majitelem, podnikatelem – dotknout se reality a uvědomit si, že teorie je jedna věc a praxe věc druhá, že je důležité vnímat věci v souvislostech, propojovat informace, přemýšlet a učit se po celý život.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

ODBORNÉ SETKÁVÁNÍ CÍLOVÝCH SKUPIN

- Setkávání cílových skupin za účelem výměny zkušeností – pedagogičtí pracovníci
- Setkávání cílových skupin za účelem výměny zkušeností – žáci

Proběhla jak setkání pedagogů na úrovni krajů, tak celoprojektové setkání, jehož podstatou byla právě výměna zkušeností z realizace minipodniků, sdílení příkladů dobré a špatné praxe apod. Došlo k navázání kontaktů mezi žáky jednotlivých minipodniků a navázání spolupráce.

EVALUACE PROJEKTOVÝCH AKTIVIT, METODIKA PRO REALIZACI MINIPODNIKŮ

- Vytvoření Evaluační zprávy
- Vytvoření Metodiky pro realizaci minipodniků

V rámci této klíčové aktivity proběhlo celkové zhodnocení realizace minipodniků na středních školách, které bylo shrnuto do Evaluační zprávy pro střední školy (kterou právě držíte v rukou) a poskytuje zpětnou vazbu na realizované aktivity. Evaluace ukázala silné a slabé stránky realizace projektu a poučení, co se povedlo lze udělat lépe, aby byla realizace minipodniků ještě efektivnější, s případným zakomponováním realizace minipodniků do ŠVP.

Dalším cenným výstupem projektu je tato Metodická příručka pro základní školy obsahující metodiku jak realizovat a provozovat výuku prostřednictvím minipodniků na základních školách.

ZHODNOCENÍ PŘÍNOSU DÍLČÍCH AKTIVIT V RÁMCI REALIZACE MINIPODNIKŮ NA STŘEDNÍCH ŠKOLÁCH

- Aktivizace pro smysluplnou činnost, věnování svého volného času pro minipodnikání;
- Výběr oboru podnikání či určitého směru ve vybraném oboru (je mnoho možností, kam minipodnik směřovat, anebo „Když dva dělají totéž, není to totéž“);
- Sestavení týmu (příp. výběrová řízení na pracovníky), rozdělení rolí, zodpovědnosti, činností;
- Plán činností v daném minipodniku pro určité časové období;
- Tvorba analýzy trhu, analýzy konkurence;
- Sledování nákladů, nacenění produktů;
- Tvorba marketingu pro minipodnik;
- Komunikace s komunitním okolím školy – potencionální odběratelé, navazování kontaktů;
- Práce na odborném webovém portále;
 - Spravování uživatelského účtu (personifikace týmu),
 - Spravování minipodnikového účtu (prezentace firmy),
 - Spravování e-shopu (obchodní činnost firmy),
 - Komunikace s dalšími uživateli webového prostoru,
 - Spolupodílení se na chodu ekonomiky (simulované v chráněném prostředí) v projektu,
- Spolupráce s odborníky z praxe, exkurze do firem a institucí – kontakt s realitou, možnost komunikace s odborníky z daného oboru, podnikateli, specialisty na určitá témata (ekonomika, marketing, softwarová bezpečnost, atd.);
- Setkávání s dalšími minipodniky – výměna zkušeností, možnost inspirace, rozvoj dalších nápadů.

5. KONKRÉTNÍ ČINNOSTI MINIPODNIKŮ NA STŘEDNÍCH ŠKOLÁCH

Každá škola si zvolila zaměření minipodniků dle svých potřeb a především dle potřeb a zájmu zapojených žáků. Tyto směry byly konzultovány již v přípravné fázi projektu. Školy si mohly zvolit jeden obor minipodniku či více. Maximálně byly zvoleny 4 různé obory minipodniků na jedné škole.

Profilace jednotlivých oborů, ve smyslu výroba konkrétních výrobků či realizace konkrétních služeb, probíhala po celou dobu realizace projektu, neboť do realizace minipodniků vstupovaly různé vnější i vnitřní faktory – nápady samotných žáků, spolupráce s okolím školy, odborníky z praxe, získávání nápadů při setkávání s jinými minipodniky či při exkurzích.

Celkem byly zařazeny následující obory minipodniků:

- keramika,
- časopis,
- dřevo nebo kovo,
- ekologie, arboretum, lesní školka,
- hudební, foto, nahrávací studio
- reklama a marketing,
- oděvní tvorba a šití,
- FIT – životní styl,
- cestovní kancelář a agentura
- chemie

Samotná realizace minipodniků

Realizace minipodniků se skládala z mnoha kroků, které bylo potřeba zrealizovat. Zde uvádíme výčet těch nejdůležitějších, které mohou být inspirací pro další realizaci minipodniků:

VYTVOŘENÍ MINIPODNIKŮ

- Lidské zdroje – zapojení:
 - konzultantů minipodniků (pedagogů);
 - pracovníků minipodniků (žáků);
 - odborníků z praxe (odborníků z firem);
- Specifikace výrobků/služeb:
 - výroba výrobků – vytipování tvorby vhodných produktů;
 - realizace služeb – vytipování realizace vybraných služeb;
 - analýza trhu/konkurence;
 - analýza kupní síly;
 - možnosti prezentace vlastních výrobků či služeb;
- Specifikace potřebného vybavení:
 - stroje;
 - vybavení;
 - materiál;
- Pracovníci minipodniků:
 - rozdělení rolí (ředitelé minipodniků, další pozice dle zaměření minipodniků);
 - výše mezd ve smyšlené měně – odměna za odvedenou práci.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

REALIZACE MINIPODNIKŮ

- Realizace skutečných činností (výroba výrobků, realizace služeb):
 - tvorba a správa webových stránek minipodniků;
 - správa e-shopů (virtuální prodej výrobků a služeb);
 - komunikace členů minipodniků prostřednictvím minipodnikových nástěnek;
 - zpracovávání dílčích úkolů (zpracovávání vybraných částí podnikatelského plánu);
 - využívání prvků gamifikace (odměňování formou odznaků na webovém portálu, íkváků, podnikatelské energie, umísťování v žebříčcích – pořadí minipodniků či žáků dle různých kritérií).

SPOLUPRÁCE S OKOLÍM ŠKOLY

- Spolupráce s odborníky z praxe – podnikateli, ekonomy, marketingovými nebo IT specialisty či oborovými odborníky, kteří přispěli ke tvorbě výrobků či realizaci služeb (mnohdy kombinace obou těchto aspektů)
- Exkurze – návštěva a poznání firem či zajímavých míst a institucí
- Realizace skutečně zadaných zakázek komunitním okolím školy (pro firmy v blízkosti – reklamy v časopisech, pro městský úřad např. výzdoba keramickými výrobky atd.) odměněných ve vymyšlené, virtuální měně (íkvácích)

VÝMĚNA ZKUŠENOSTÍ

- Na úrovni:
 - Pedagogů;
 - Žáků.

Všechny tyto činnosti ucelují výuku k podnikavosti a v postupném sledu ukazují žákům podnikatelské činnosti, dovednosti a možnosti.

Žáci se prostřednictvím realizace minipodniků naučili následující dovednosti:

– komunikace,	– správa zjednodušených webových stránek,
– kooperace,	– správa zjednodušeného e-shopu,
– práce v týmu,	– stanovování cen produktů,
– plánování,	– systematická činnost k vytyčenému cíli,
– rozhodování,	– hledání řešení problémů,
– vyhledávání informací,	– orientace v právních předpisech,
– stanovování cílů	– orientace na trhu práce,
– zodpovědnost za své jednání a své činy,	– získání znalostí ze soukromého podnikání,
– respektování názorů druhých,	– vnímání informací v souvislostech,
– respektování autorit,	– orientace v mediálních zprávách,
– respektování psaných i nepsaných hranic,	– respektování životního prostředí a udržitelného rozvoje,
– vytváření analýzy konkurence,	– tolerance,
– tvorba marketingové strategie,	– flexibilita,
– navrhování loga,	– ochota a snaha se zapojit.
– jednání vhodné pro danou situaci,	
– psaní zpráv o minipodniku,	

6. NÁKLADY MINIPODNIKU

Kompletnost informací o provozování minipodniků na školách doplňují samozřejmě čísla, abychom měli jasnou představu o tom, kolik takový provoz minipodniku vlastně stojí. Náklady jsou důležité nejen pro školu, která minipodnik realizuje, ale samozřejmě i pro žáky, jež musí ekonomické údaje začlenit do naceňování svých produktů (výrobků a služeb).

Vyčíslení skutečných nákladů na realizaci minipodniků, potažmo výpočet adekvátních průměrných nákladů na minipodnik, které jsou potřeba pro realizaci minipodniku bez spolufinancování z projektů Evropské unie, je velice důležité pro další vývoj těchto činností na daných školách, příp. jako informace pro zřizovatele a další orgány pro možnost systémového řešení financování realizace minipodniků.

V těchto nákladech nejsou zahrnuty mzdy pracovníků minipodniků – tedy žáků a to z toho důvodu, že projekt „Všechno v mém životě souvisí“ byl nastaven jako ekonomická simulace obchodního prostředí za podpory smyšlené měny IQ (íkváků). Žáci, pracovníci minipodniků, byli odměňováni v této měně. Svůj „plat“ mohli dále směňovat za různé produkty nebo je investovat zpět do svého minipodniku.

V rámci stanovování nákladů minipodniku byly zohledněny následující položky, přičemž největší podíl na nákladech tvořily zvýrazněné položky:

- spotřeba elektrické energie,
- spotřeba vody,
- spotřeba tepla,
- nájem prostor,
- **mzdy pedagogických pracovníků,**
- úklid,
- **spotřební materiál,**
- **výrobní materiál,**
- ostatní materiál,
- komunikace – internet, telefon,
- doprava,
- nářadí,
- **exkurze,**
- režijní materiál,
- pomůcky.

Průměrné měsíční náklady minipodniku činily: **19 443 Kč/měsíc**

Minimální náklady: 13 452 Kč/měsíc

Maximální náklady: 29 604 Kč/měsíc

Průměrné měsíční náklady na žáka: **1 071 Kč/měsíc**

V těchto nákladech nejsou zahrnuty mzdy pracovníků minipodniků, tedy žáků, kteří vykonávají skutečnou činnost. Odměňování těchto pracovníků/žáků bylo v rámci projektu řešeno formou v projektu vymyšlené měny IQ (íkváků). Mzda v íkvácích byla vyplácena pracujícím žákům v rámci odborného webového portálu, kde se minipodniky prezentovaly formou zjednodušených webových stránek (které si žáci sami spravovali) a obchodovali mezi sebou. Žáci mohli své vydělané íkváky investovat zpátky do svého minipodniku či si za ně taktéž zakoupit výrobky či služby v rámci tohoto portálu. Mohli také v této virtuální měně obchodovat s komunitním okolím školy.

Dále uvádíme průměrné měsíční náklady jednotlivých minipodniků podle typu:

Typ minipodniku	Průměrné měsíční náklady
Kovo/Dřevo	29 604 Kč
Keramika	23 730 Kč
Cestovní kancelář	27 875 Kč
Časopis	14 526 Kč
Arboretum/Ekologie	20 750 Kč
Šití	19 225 Kč
Fit	14 312 Kč
Reklama	13 452 Kč
Hudební studio	17 123 Kč

Z tabulky je evidentní, že nejnižší náklady připadají na reklamu, fit a časopis. V těchto případech je totiž většina aktivit realizována prostřednictvím PC a internetu, tudíž spotřební a výrobní materiál, který patří mezi nejnákladnější položky, je v takovém případě minimální. Investice do vybavení přichází „pouze“ v počátku činnosti, kdy je minipodniky potřeba vybavit např. počítači, tiskárnami, cvičebními stroji apod. Naopak nejvyšší náklady na spotřební a výrobní materiál připadají na výrobní minipodniky, kde žáci přímo vyrábějí konkrétní výrobky a ty následně prodávají. Co se týče lidských zdrojů, tam jsou náklady srovnatelné.

Náklady na provoz podniku jsou v reálném životě hrazeny z tržeb za prodej výrobků a poskytování služeb, pokud minipodniky nemají příjmy, je třeba jejich činnost vnímat jako službu.

Náklady na tuto službu pak lze hradit z:

- dotací,
- sponzorováním provozovatele nebo zřizovatele školy,
- reklamou od podnikatelských subjektů,
- výběrem příspěvků od rodičů žáků.

7. ODBORNÝ WEBOVÝ PORTÁL SE SIMULOVANOU EKONOMIKOU, E-SHOPY A UŽIVATELSKÝMI ÚČTY PRO ZAPOJENÉ ŽÁKY

Odborný webový portál www.mujminipodnik.cz byl vytvořen v rámci projektu jako edukativní nástroj v oblasti správy webových stránek firmy/minipodniku a realizace simulovaného ekonomického prostoru v chráněném prostředí. Každý ze zapojených žáků a pedagogů zde má svůj uživatelský účet. Vybraný žák/ředitel minipodniku obdržel také pomyslný klíč k minipodniku, tedy uživatelský účet minipodniku.

Celý odborný webový portál je postaven na reálné rovině, jsou zde použity nástroje pro správu webových stránek tak, jako je využívají tvůrci webů, webmasteri a následně reálné firmy, které si své stránky uživatelsky spravují a doladují. Žáci měli a mají možnost vybrat si několik typů pozadí, písma, vložit své logo, úvodní fotku, představit své činnosti, svůj tým, spravovat svůj obchod/e-shop, přidávat další stránky, jako např. novinky apod.

Dále je zde propracován zjednodušený e-shop pro každý minipodnik, kde žáci inzerují své výrobky či služby, prodávají je a zároveň mohou také nakupovat. Každému produktu mohou přiřadit příznak „akční nabídka“, spravovat počet kusů na skladě atd.

Pro simulaci ekonomického prostředí byla zvolena vymyšlená měna IQ (čili ikvák) ve stejné hodnotě jako česká koruna, aby si žáci mohli propočítat hodnotu svého výrobku či služby, dokázali vyčíslit náklady a zisk a lépe se v ekonomice orientovali.

Každý minipodnik obdržel při spuštění webového portálu vstupní kapitál a určitý obnos IQ na každého žáka. Např. minipodnik se dvaceti žáky/pracovníky obdržel 1 200 000 IQ jako vstupní kapitál a 40 000 IQ na mzdy jednoho žáka, dohromady tedy 2.000.000 IQ, při počtu 20 pracovníků v minipodniku. Vstupní kapitál byl určen na nákup základního vybavení do minipodniku. Při rozběhu tohoto odborného portálu byl vytvořen nákupní seznam, kdy minipodniky měly za cíl nakoupit výrobky od každého minipodniku (podpořeno gamifikací – získáním odznaku).

Stanovení rolí a mezd pracovníků (vyplácených týdně) bylo v kompetenci ředitele minipodniku. Bylo důležité, aby žáci/pracovníci minipodniky společně zvolili strategii, jak vysoké mzdy si budou vyplácet, jaké ceny pro své produkty zvolí a kolik produktů od jiných minipodníků nakoupí.

Simulace ekonomiky a samotná práce žáků byla podpořena gamifikací. Jedná se o využívání herních prostředků v neherním prostředí. Za každou činnost či splnění úkolů získávali žáci a minipodniky odznaky, ikváky a podnikatelskou energii.

Pro prvotní prodeje a nákupy byl vytvořen badge/odznak „Nákupní seznam“ – nakoupit od každého minipodniku minimálně 1 výrobek či službu. Odznaků pro minipodniky a žáky jsou na odborném webovém portále vytvořeny desítky.

Dalším gamifikačním prostředkem jsou žebříčky minipodníků a žáků dle různých kritérií:

- počet ikváků,
- počet získaných odznaků,
- výše podnikatelské energie.

Minipodniky zde prodávaly výrobky či služby, které si samy ocenily, a také zde samozřejmě působila ruka trhu. Byl-li výrobek příliš drahý, nebyl kupovaný, byl-li levný, byl vykoupen hned, ale např. se ztrátou. Cenu výrobku či služby bylo možno upravit. Prodávat své výrobky a služby bylo možné i mimo tento webový portál, a to

s komunitním okolím školy. Pedagog musel následně potvrdit proběhlou transakci a její nacenění, poté byl mini-podniku přidělen požadovaný počet íkváků a podnikatelské energie. Zde bylo apelováno na fair-play.

Produkty šlo také, jak je to na internetu zvykem, hodnotit pomocí hvězdiček a komentářů. I za tuto činnost byli žáci odměňováni odznaky.

Jednotlivé minipodniky měly k dispozici také nástěnky, kde spolu komunikovali, rozdávali si úkoly, stanovovali termíny, motivovali se k činnosti apod.

Pro oživení práce na webovém portále byly minipodnikům zadávány úkoly, z velké většiny týkající se dílčích částí podnikatelského plánu, např. organizační struktura, marketingová strategie, apod.

Vzhledem k faktu, že se v dnešní době mnoho firem prezentuje na internetu, provozuje e-shopsy a celkově jsou žáci zvyklí se na internetu pohybovat, komunikovat elektronicky, byla pro ně tato práce nejen učení, ale také zábavou. Zároveň se v simulovaném prostředí setkali s ekonomikou, možnostmi podnikání, prezentací firem, na-ceňováním produktů a obchodováním jako takovým a dalšími aspekty, které s podnikáním souvisí, jako je např. komunikace, spolupráce, analýza trhu, analýza konkurence apod.

Obrázek č. 7 – Ukázka profilu žáka na odborném webovém portále www.muiminipodnik.cz

Zdroj: vlastní

8. VYHODNOCENÍ ŠETŘENÍ MEZI CÍLOVÝMI SKUPINAMI

V rámci realizace projektu „Všechno v mém životě souvisí“ bylo realizováno šetření mezi cílovými skupinami, včetně dotazníkového šetření³ mezi pedagogy zapojených škol, kteří se podíleli na spoluutváření výstupů projektu, respektive naplnění cílů projektu. Dále členové realizačního týmu projektu neustále komunikovali se žáky i pedagogy, účastnili se realizace minipodniků, exkurzí, setkávání, prováděli sběr dat o činnostech v rámci realizace minipodniků a průběžně tato data vyhodnocovali.

Výsledky těchto šetření poskytují zpětnou vazbu k realizaci projektu vedoucí k identifikaci silných a slabých stránek jeho realizace. Ukazují, co se povedlo, co se nepovedlo. Taková zpětná vazba umožňuje stanovit doporučení pro další práci v rámci minipodniků na školách.

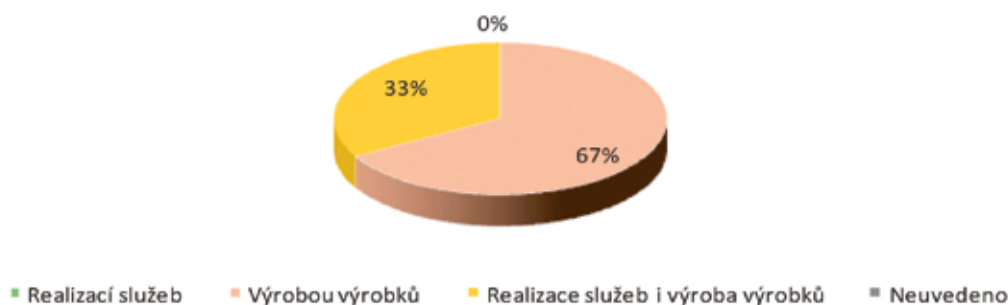
Na úvod je potřeba říci, že projektu se zúčastnilo celkem 25 školských zařízení, z toho 21 základních škol a 4 střední školy. Realizace probíhala v Olomouckém a Ústeckém kraji, přičemž v Olomouckém kraji se zapojilo celkem 15 škol a v Ústeckém celkem 10 školských zařízení.

Ačkoli je evaluační zpráva zaměřená na zhodnocení realizace minipodniků na středních školách, zařadili jsme sem také vyhodnocení realizace na základních školách, a to z důvodu společné práce na projektu, shodných aktivitách a kooperace. Tyto aktivity probíhaly stejným způsobem na obou typech škol a jednotlivé minipodniky bez ohledu na příslušnost ke středním či základním školám po celou dobu spolupracovaly. Výsledky jsou však vždy členěny na střední školy a základní školy, čímž je umožněno dílčí výsledky zajímavě porovnávat.

V průběhu realizace projektu bylo založeno celkem **60** minipodniků, které se zabývaly různorodými činnostmi. **7 z těchto minipodniků bylo realizováno právě na středních školách.** Tyto byly kategorizovány jako činnosti zabývající se:

- poskytováním služeb,
- výrobou produktů,
- kombinací těchto dvou činností.

Graf č. 1 – Čím se zabývají minipodniky na středních školách?

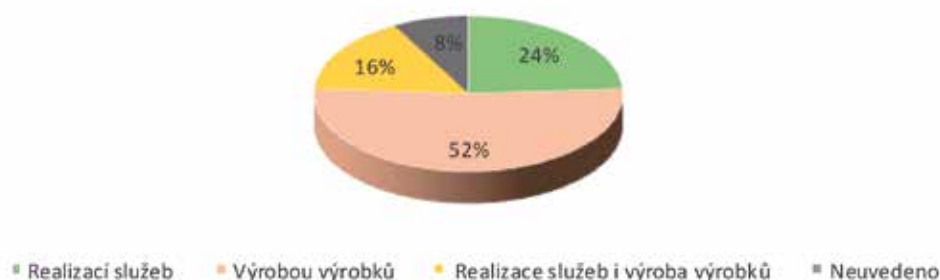
Zdroj: vlastní šetření

Na středních školách se výrobním činnostem věnovalo celkem **67 %** minipodniků. Ve zbývajících **33 %** se minipodniky zabývaly jak výrobní činností, tak i poskytováním služeb. Zde je patrné, že žáci mají zájem o takové

³ Dotazník je doložen v příloze

činnosti, za kterých vzejde výsledek, na který se dá sáhnout, který je vidět. Následné ohodnocení mzdou v íkvácích pak dokresluje celý obraz produktivní činnosti.

Graf č. 2 – Čím se zabývají minipodniky na základních školách?

Zdroj: vlastní šetření

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že nejvíce minipodniků na základních školách mělo výrobní charakter, orientovaly se tedy na výrobu produktů (52 %). Pouze 24 % minipodniků se zabývalo poskytováním služeb a 16 % minipodniků se zaměřilo na kombinaci těchto dvou činností.

Otázka č. 1 – Zájem žáků o práci v minipodniku – jak žáci projevili zájem o práci v minipodniku a jak se do minipodniku zapojili?

Respondenti u této otázky volili obdobné a převážně kladné odpovědi. Výjimkou byla pouze jediná záporná odpověď, která se však netýkala zájmu žáků o práci v minipodniku, ale záporného postoje pedagogických pracovníků. Mezi odpověďmi na otázku se vyskytovala tato tvrzení:

- „Všichni se dle svých možností zapojili. Bavilo je vydělávat a utrácet. Pro některé byl ale systém složitý.“
- „Žáci od začátku projevovali zájem o práci v laboratoři, ve školní kuchyňce a na exkurzích. Práce, postupy prováděli se zájmem a velmi pečlivě.“
- „Všichni žáci se zapojili aktivně do projektu.“
- „Zájem žáků byl poměrně velký, zapojovali se hlavně do výroby, v nákupu a prodeji byli spíše pasivnější, pracovali však se zájmem a v rámci svých možností.“
- „Přestože se jedná o činnost, kterou musí žáci vykonávat ve svém volném čase, našel se dostatek zájemců pro práci ve školním časopise.“
- „Záležitost ryze individuální – někteří jedinci pracovali pravidelně, někteří jen občas.“
- „V prvopočátku byl zájem obrovský. Museli jsme vzhledem k danému počtu vybírat. V průběhu projektu zájem opadal (ale to je v každé činnosti), tak jsme tým doplnili o další zájemce, které jsme nemohli zařadit dříve.“
- „Žáci se do minipodniku aktivně zapojili. Veškeré úkoly plnili sami.“
- „Zájem žáků se více soustředil na manuální práci v keramické dílně. S většími rozpaky přistupovali k práci na webovém portálu.“

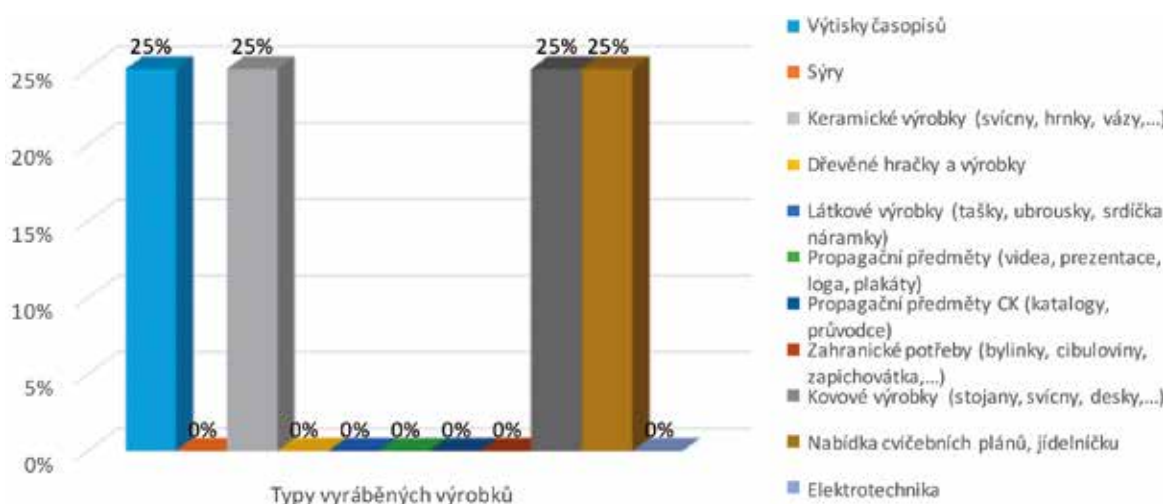
Otázka č. 2 – Minipodnik

Otázka číslo 2 se věnovala již konkrétním minipodnikům, které jednotlivá školská zařízení realizovala. Konkrétní minipodniky měly různorodé zaměření od služeb reklamních agentur a cestovních kanceláří přes výrobu produktů v rámci keramické dílny, šicí dílny, kovo/dřevo dílny až po vydavatele časopisu, hudební studia, fitcentra atd.

Otázka: Kolik jste vyrobili/vytvořili produktů?

Celkem jednotlivé minipodniky vyrobily více než **1 300** produktů. Stejně tak jako měly minipodniky různorodé zaměření, tak vyráběly i rozličné produkty, které jsou zobrazeny v následujícím grafu.

Graf č. 3 – Typy vyrobených produktů na středních školách

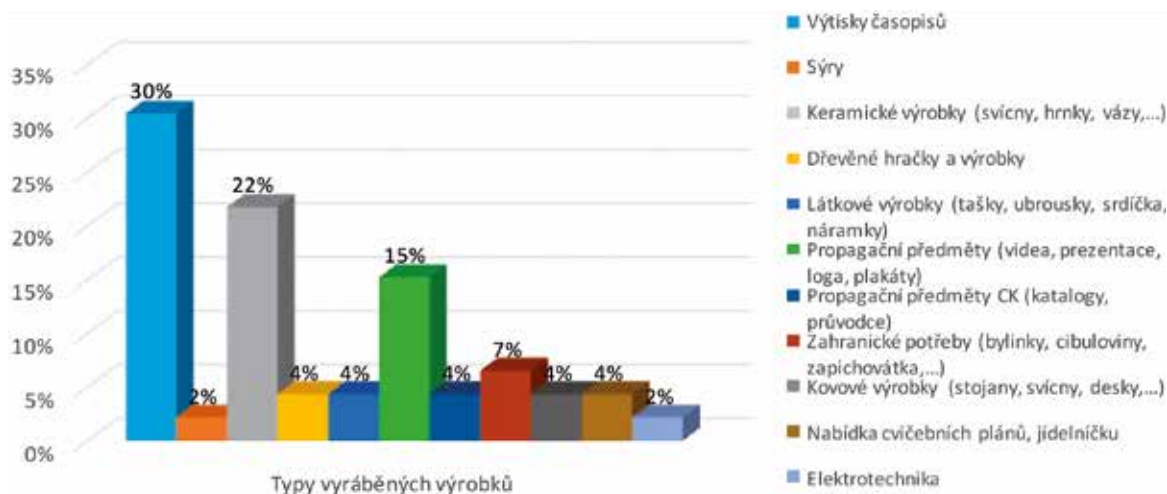

Zdroj: vlastní šetření

Minipodniky realizované na středních školách produkovaly výrobky z **25 %** tvořené výtisky časopisů, z **25 %** keramickými výrobky, z **25 %** kovovými či dřevěnými výrobky a z **25 %** nabídkou cvičebních plánů či jídelníčků.

Uvedené výrobky, produkty či služby měly minipodniky možnost prodat prostřednictvím webového portálu s názvem www.muiminipodnik.cz, kde měl každý minipodnik svůj interní e-shop a vytvořený profil. Výrobky bylo možné prodat jiným žákům z jiných minipodníků, jiným minipodníkům či komunitnímu okolí školy (po domluvě s pedagogy a administrátory odborného webového portálu)

Graf č. 4 – Typy vyrobených produktů na základních školách

Zdroj: vlastní šetření

Z grafu je patrné, že nejvíce minipodniků základních škol bylo zaměřeno na vydávání časopisu, bylo tedy vytvořeno **30 %** výtisků časopisu, dále **22 %** keramických výrobků a **4 %** dřevěných výrobků a **15 %** propagačních předmětů.

Otázka: Kolik žáků mělo na počátku zájem o práci v minipodniku?

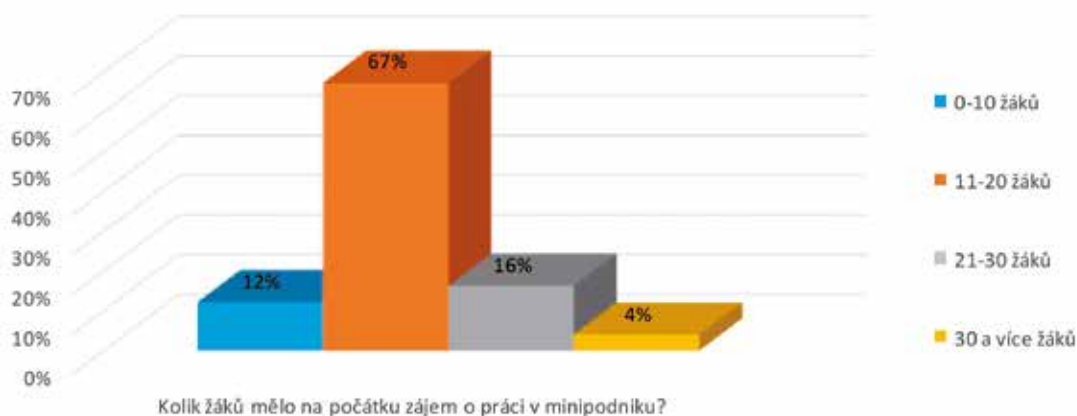
Graf č. 5 – Kolik žáků středních škol mělo na počátku realizace projektu zájem o práci v minipodniku?

Zdroj: vlastní šetření

Další z otázek, kterou zástupci cílových skupin zodpovídali, byla otázka týkající se počtu žáků, kteří měli na počátku zájem o práci v minipodniku. Medián počtu žáků ze středních škol, kteří měli na počátku zájem o práci v minipodniku, činí **20 žáků**. Ze šetření vyplynulo, že v **75 %** minipodníků mělo zájem o práci **11–20 žáků**. Pouze ve **25 %** případů mělo zájem o práci **21–30 žáků**. Z těchto čísel je patrné, že žáci chtějí vytvářet hodnoty, realizovat smysluplné činnosti, dozvídat a učit se nové informace, získávat dovednosti a nahlédnout pod pokličku reálné praxe.

Graf č. 6 – Kolik žáků základních škol mělo na počátku realizace projektu zájem o práci v minipodniku?

Zdroj: vlastní šetření

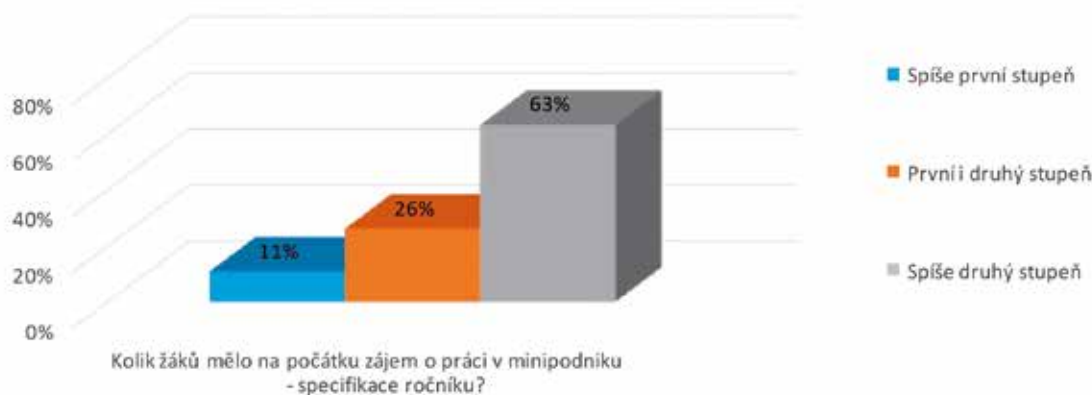
Medián počtu žáků ze základních škol, kteří měli na počátku zájem o práci v minipodniku, činil **18 žáků**. U jednoho minipodniku respondent uvedl dokonce extrémní zájem celkem **48 žáků** o práci v minipodniku, což značí obrovský zájem v tomto typu školského zařízení o činnosti v minipodnicích. Nejčastěji mělo zájem o práci v minipodniku **11–20 žáků**, a to celkem v **67 %** případů.

Graf č. 7 – Z jakých ročníků středních škol měli žáci zájem o spolupráci?

Zdroj: vlastní šetření

Zájem o práci v minipodniku na střední škole měli žáci všech ročníků, a to v polovině realizovaných minipodníků na těchto školách. V polovině minipodníků se pak jednalo o žáky jen z 2. a 3. ročníků.

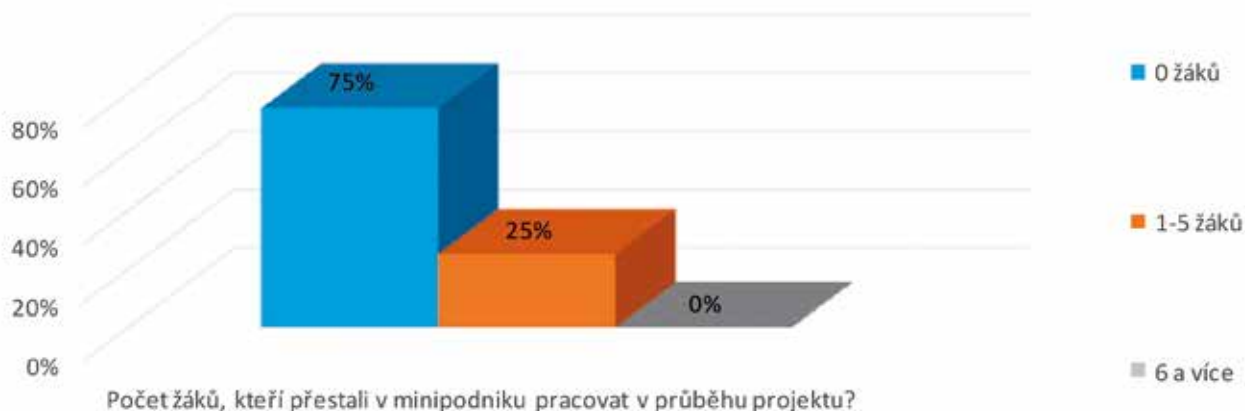
Graf č. 8 – Z jakých ročníků základních měli žáci zájem o spolupráci?

Zdroj: vlastní šetření

Na úrovni základních škol se o práci v minipodniku zajímali jak mladší žáci prvního stupně, tak i žáci druhého stupně. Téměř dvě třetiny žáků byli z druhého stupně a pouze zhruba čtvrtinu tvořili žáci prvního stupně.

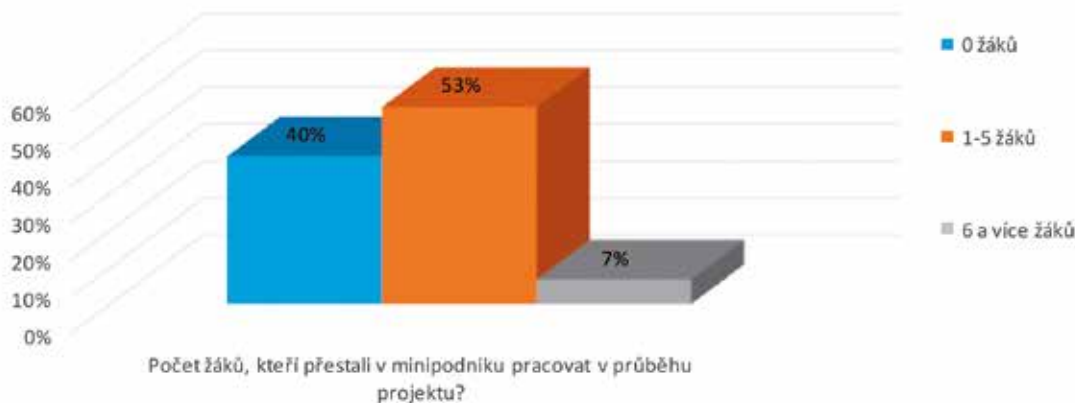
Otázka: Kolik žáků přestalo v minipodniku pracovat v průběhu projektu?

V rámci minipodníků docházelo také k fluktuacím žáků, kteří ať již dobrovolně či nedobrovolně opouštěli minipodniky. Což analogicky odpovídá situaci v reálných firmách.

Graf č. 9 – Kolik žáků ze středních škol přestalo v minipodniku v průběhu projektu pracovat?

Zdroj: vlastní šetření

U minipodníků provozovaných na středních školách ze šetření mezi pedagogy a žáky vyplynulo, že celkem v **75 %** nedošlo k odchodu žádného žáka v průběhu realizace projektu a naopak u **25 %** došlo v průběhu realizace k odchodu 1–5 žáků.

Graf č. 10 – Kolik žáků ze základních škol přestalo v minipodniku v průběhu projektu pracovat?

Zdroj: vlastní šetření

V rámci základních škol došlo v **53 %** případů k odchodu 1–5 žáků v průběhu činnosti minipodniku. Pouze v **7 %** případů odešlo z minipodniku 6 a více žáků. Naopak celkem ve **40 %** minipodníků nedošlo k odchodu žádného žáka v průběhu činnosti minipodniku.

Jako důvody k odchodu žáků byly uvedeny nejčastěji tyto důvody:

- stěhování,
- přestup na jinou školu,
- zdravotní problémy,
- ztráta zájmu o minipodnik,
- zapojení do jiných aktivit/časové vytížení,
- nezájem spolupracovat.

Otázka: Přistoupili v průběhu projektu další žáci?

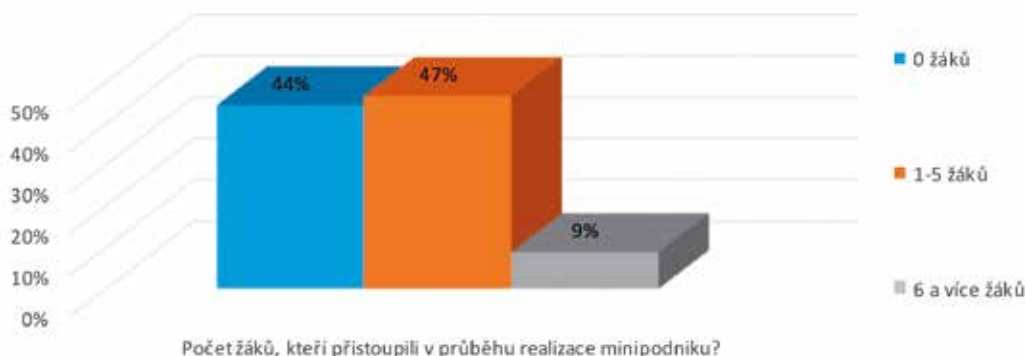
Graf č. 11 – Vstoupili do realizace minipodniku na středních školách v průběhu projektu další žáci?

Zdroj: vlastní šetření

Ze šetření vyplynulo, že na středních školách ze **75 %** nedocházelo k přistoupení žáků v průběhu realizace projektu. Naopak **25 %** respondentů uvedlo, že v průběhu realizace projektu přistoupil jeden až pět žáků.

Ve vyhodnocení této otázky je patrné, že vzhledem k přistupování dalších žáků v rámci minipodniků, je téma minipodniků pro žáky atraktivní, baví je a šíří povědomí o minipodnicích mezi své spolužáky.

Graf č. 12 – Vstoupili do realizace minipodniku na základních školách v průběhu projektu další žáci?

Zdroj: vlastní šetření

Tak jako docházelo k odchodu žáků během činnosti minipodniku, tak docházelo také k přistoupení dalších žáků, kteří byli zapojováni do činnosti minipodniků. Pouze **44 %** minipodniků uvedlo, že během činnosti se k nim nepřidal žádný žák. Dále pak u **47 %** minipodniků došlo k přistoupení 1–5 žáků v průběhu činnosti. A u **9 %** se zapojilo více jak 6 žáků.

Otázka: Kolik žáků je nejvíce aktivní v minipodniku?

Graf č. 13 – Kolik žáků je nejvíce aktivní v minipodnicích na středních školách?

Zdroj: vlastní šetření

Respondenti ze středních škol uvedli, že nejvíce aktivních bylo 6–10 žáků, a to celkem v **50 %** případů. Dále byly aktivní také minipodniky s více jak 15 žáky.

Graf č. 14 – Kolik žáků je nejvíce aktivní v minipodnicích na základních školách?

Zdroj: vlastní šetření

Průměrně se nejvíce do aktivity v minipodniku zapojovalo **10** žáků základních škol, jak respondenti uvedli v šetření. Celkem **47 %** minipodníků uvedlo, že nejvíce aktivních bylo do 10 žáků.

Zde vidíme, že minipodniky fungují opravdu jako firmy a i zde platí Gaussova křivka. V kolektivu se vyskytují lídři, tahouni, kteří motivují a vedou další členy skupiny. Další členové se zapojují více či méně aktivně. Nikdy ale nepracují všichni stejně. Žáci si prostřednictvím aktivit minipodniku mohli různé typy činností i rolí vyzkoušet, příp. je i změnit.

Otázka: Kolik firem z okolí Vaší školy s Vámi spolupracuje?

Průměrně minipodniky za základních škol spolupracovali s **1** firmou z okolí, která komunikuje při realizaci minipodníků, kooperuje a je jakýmsi vzorem. Celkově minipodniky ze základních škol spolupracují s více než **55** firmami.

Minipodniky organizované na středních školách uvedly spolupráci se **4** firmami z okolí. Celkově střední školy spolupracují s **23** firmami, a to převážně z důvodu praxe žáků a dalších aktivit.

Otázka: Kolik exkurzí jste v rámci projektu realizovali?

V rámci projektu bylo realizováno více než **200** exkurzí, přičemž v případě základních škol se jednalo v průměru o **3** exkurze, v případě středních škol byly realizovány průměrně **4** exkurze v průběhu projektu. Cíle exkurzí byly:

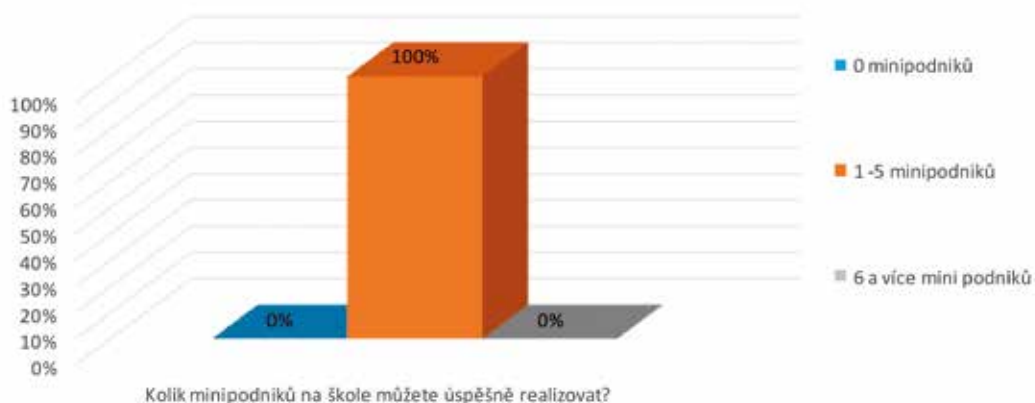
- Český rozhlas Olomouc,
- Česká televize Praha,
- Krajský úřad Ústí nad Labem,
- Redakce časopisu Junior Praha,
- Marlenka Frýdek-Místek,
- Planetárium Brno,
- Technické muzeum Ostrava,
- Muzeum Řemesel Rožnov p. Radhoštěm,

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- Botanická zahrada,
- Techmania Plzeň,
- Porcelánka Nová Role,
- Šperkařská dílna Jablonec N/Nisou,
- MF Dnes,
- Žatecký a lounský deník,
- Regionální redakce novin,
- IQ Landia Liberec,
- Svět techniky Ostrava,
- Deník Chomutov,
- Svobodný hlas Louny,
- Litoměřický deník,
- Porcelánka Thun Karlovy Vary,
- Tiskárna Mafra Olomouc,
- Technické muzeum Praha,
- Český rozhlas Sever,
- Oblastní archiv Litoměřice,
- Tupesy – keramická dílna,
- Keramická dílna Tawa – Olomouc,
- a mnoho dalších zajímavých míst.

Otázka: Kolik minipodniků na škole můžete úspěšně realizovat (i odlišného zaměření)?

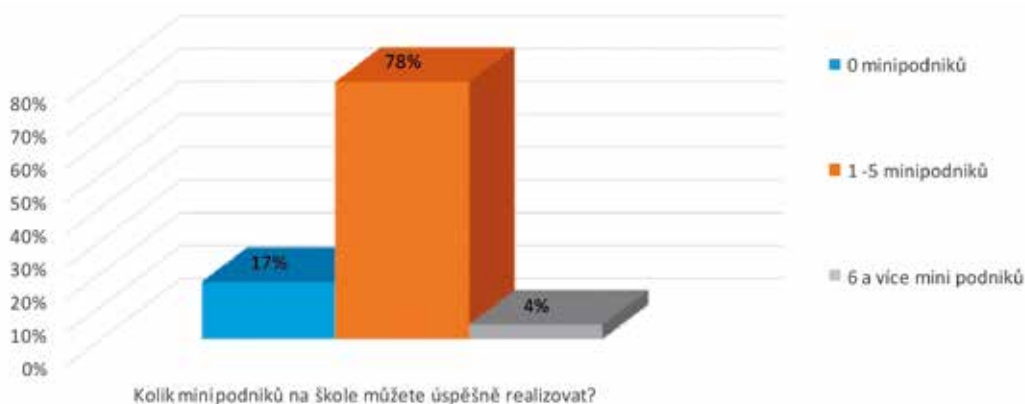
Graf č. 15 – Kolik minipodniků mohou střední školy úspěšně realizovat (i odlišného zaměření)?

Zdroj: vlastní šetření

U středních škol uvedlo celkem **100 %** respondentů, že by na středních školách mohlo být úspěšně realizováno mezi 1 až 5 minipodniky. Tento stav je dán také praktickým zaměřením středních škol.

Graf č. 16 – Kolik minipodniků mohou základní školy úspěšně realizovat (i odlišného zaměření)?

Zdroj: vlastní šetření

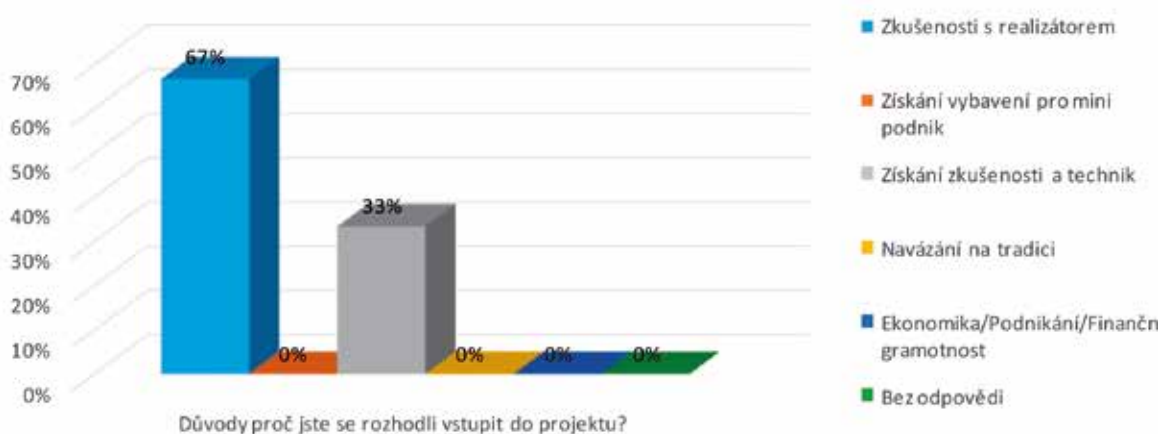
Základní školy průměrně uváděly, že mohou úspěšně realizovat 3 minipodniky. Celkem 78 % škol uvedlo, že by byly schopny realizovat celkem 1–5 minipodniků. Naopak 17 % škol uvedlo, že by nemohly úspěšně realizovat žádný minipodnik.

Z této otázky vyplývá, že školy mají zájem nadále realizovat minipodniky a to pro nezpochybnitelný přínos pro žáky. Problémem je ale financování, jak bude popsáno dále v dokumentu.

Otázka č. 3: Můžete popsat důvod, proč jste se rozhodli vstoupit do projektu?

U této otázky byly odpovědi respondentů velice rozmanité a obsáhlé, proto byly tyto zařazeny do 5 kategorií, ke kterým byly přiřazeny.

Graf č. 17 – Důvod pro realizaci minipodniků na středních školách?

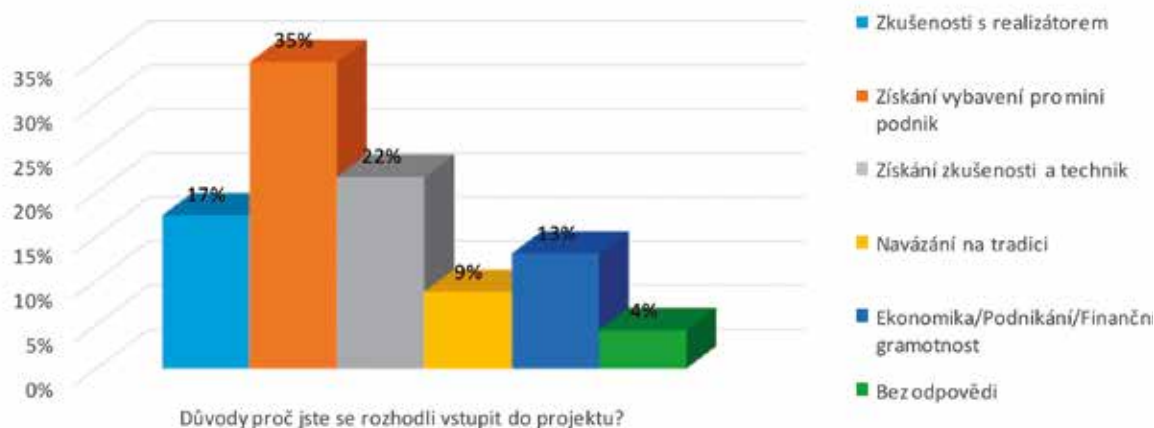
Zdroj: vlastní šetření

Zástupci cílových skupin ze středních škol uváděli jako důvod pro vstup do projektu ze 67 % jejich předchozí dobrou zkušenost s realizátorem projektu. Dále pak 33 % respondentů uvádělo jako důvod pro vstup do projektu získání zkušeností a pracovních technik.

Jako důvody proč se střední školy rozhodly vstoupit do projektu, bylo uvedeno:

- „Spolehlivost realizátora projektu, nové poznatky pro žáky.“
- „Rozšířit pohled žáků nejen v publicistice, vidět, která se tvoří a pracuje firma.“
- „Dlouhodobá spolupráce s realizátorem, profesionalita při realizaci projektu.“
- atd.

Graf č. 18 – Důvod pro realizaci minipodniků na základních školách?

Zdroj: vlastní šetření

Důvodů pro vstup do projektu realizující minipodniky bylo několik. Patří mezi ně získávání nových zkušeností či pracovních technik, prohloubení znalostí o finanční gramotnosti a podnikání, získání vybavení, bez kterého by minipodniky nešlo realizovat, zkušenost s realizátorem atd. **22 %** škol uvádělo jako důvod získání nových zkušeností či pracovních technik. Poznání a prohloubení znalostí a povědomí o finanční gramotnosti, ekonomice či získání základních znalostí o podnikání bylo důvodem pro vstup do projektu pro **13 %** škol. **9 %** škol uvedlo jako důvod možnost navázat na tradici dřívějšího provozování kroužků s nadstavbou výuky k podnikavosti. **35 %** škol uvádí možnost získání nepostradatelného vybavení pro realizaci minipodniků. Dalším důvodem byly v **17 %** případů dobré zkušenosti s realizátorem z projektů realizovaných v minulosti (jako příklad uváděli projekt Řemesla).

Jako důvody proč se základní školy rozhodly vstoupit, bylo uvedeno:

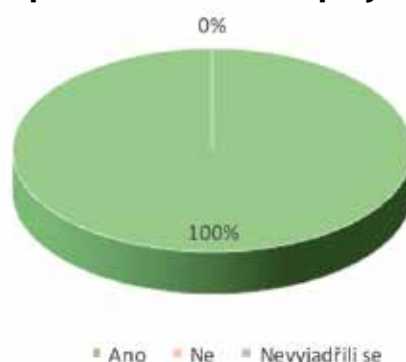
- „Vhodné využití volného času našich žáků. Možnost získat vybavení pro školu a náš kroužek. Osobní zájem o tuto činnost. Praktické zaměření dětí na naší škole chybělo.“
- „Zajímavá myšlenka zapojit žáky do fiktivní firmy a možnost vyzkoušet si fungování firmy, různé pozice ve firmě, prodej a výdělek a investice – může to pomoci s výběrem budoucího povolání.“
- „Zajímavá tematika, možnost vybavení materiálem, podpora finanční gramotnosti, podnikatelství.“
- „Chtěli jsme po letech obnovit tradici školního časopisu a zkusit dětem ukázat chod firmy v praxi – s důrazem na finanční gramotnost a ekonomiku firmy.“
- „Žáci měli možnost pracovat pro časopis, realizovat chod „firmy“ a zároveň díky exkurzím poznávat nová místa a zajímavosti. Škola měla také možnost získat techniku...“
- „Naučit se nové techniky a pracovat s dosud nedostupnými materiály. Ověřit si, zda jsou naše výrobky prodejné.“
- „Dát možnost realizace kreativním žákům a vyučujícím. Možnost dovybavit keramickou dílnu, komunitní místnost, cestovní kancelář a zkrášlit okolí školy – rozšířit ekologické i ekonomické povědomí – volba budoucího povolání.“
- „Dlouhodobá spolupráce s realizátorem, profesionalita při realizaci projektu.“

- „Možnost pokrýt náklady na tisk časopisu „svými silami a nebýt závislí na sponzorech.“
- „Na škole nebyl dosud realizován technický kroužek. Propojení odbornosti s podnikáním. Dovybavení školní dílny nářadím.“
- atd.

Otázka č. 4: Jste spokojeni s průběhem realizace projektu?

Jak ukazují následující grafy, spokojenost s projektem byla opravdu maximální, a to jak na základních, tak i na středních školách.

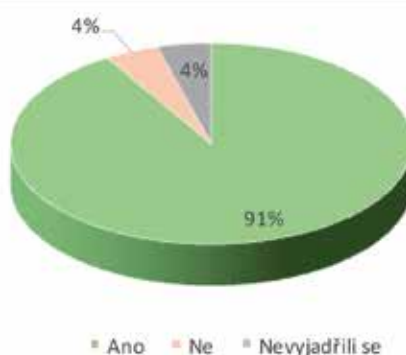
Graf č. 19 – Spokojenost s průběhem realizace projektu na středních školách.

Zdroj: vlastní šetření

Z výše uvedeného grafu vyplývá, že všechny zapojené střední školy jsou s realizací projektu spokojené, nebyla zaznamenána žádná negativní odpověď.

Graf č. 20 – Spokojenost s průběhem realizace projektu na základních školách.

Zdroj: vlastní šetření

Většina základních škol, tedy celkem **91 %**, je s průběhem realizace projektu spokojeno. Nespokojenost byla zaznamenána pouze u **4 %** základních škol a stejné procento se k této otázce nevyjádřilo.

Důvody spokojenosti byly následující:

- cenné zkušenosti z oblastí malého podnikání,

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- zajímavé úkoly pro žáky – vtažení do projektu,
- získání zkušeností zábavnou formou,
- vstřícné a ochotné jednání,
- žáky práce v minipodniku baví,
- žáci mají zájem pokračovat v činnosti,
- s projektem jsme velice spokojeni,
- možnost exkurzí,
- velice dobrá organizace,
- výborná komunikace s realizátory,
- dobrá práce týmu,
- koordinace všech aktivit,
- žáci pracovali s nadšením,
- materiální zabezpečení – pomůcky.

Příčiny nespokojenosti byly následující:

- pozdní spuštění webových stránek,
- počáteční nedostatečné materiální zabezpečení,
- málo minipodniků se na počátku zapojilo do e-shopu,
- chybělo individuální školení ohledně práce s e-shopem,
- velká administrativní zátěž,
- malé odměny pro učitele.

Otázka č. 5: Pokud jste navazovali na již realizované aktivity u Vás ve škole (např. realizace kroužku na dané zaměření, vydávání školního časopisu apod.), jakou vnímáte nadstavbu z projektu?

Mezi odpověďmi respondentů na tuto otázku se vyskytovaly tyto názory:

- propojení s možností prodeje a obchodu s praktickými činnostmi,
- prohloubení zájmu žáků o danou problematiku,
- možnost exkurzí – propojení s praxí,
- žáci se naučili spolupracovat a rozdělovat si úkoly,
- spolupráce s odborníky z praxe.
- zlepšení vybavení,
- poskytnutí materiálu,
- poskytnutí vybavení.

Otázka č. 6: Naplnil projekt Vaše očekávání?

U této otázky byly odpovědi téměř totožné s otázkou číslo 4, kdy ve většině případů byla naplněna očekávání účastníků projektu.

Graf č. 21 – Naplnil projekt očekávání středních škol?

Zdroj: vlastní šetření

Všechny střední školy, tedy **100 %** dotázaných zástupců cílových skupin sdělují, že jsou s náplní projektu spokojeni a projekt splnil jejich očekávání. U středních škol není uvedena žádná záporná odpověď.

Graf č. 22 – Naplnil projekt očekávání základních škol?

Zdroj: vlastní šetření

90 % základních škol odpovědělo kladně, jejich očekávání tedy byla naplněna. Pouze **5 %** respondentů uvedlo, že projekt nenaplnil jejich očekávání a nepřinesl jim nic nového. Zbývajících **5 %** oslovených škol se k této otázce nevyjádřilo.

Některé základní i střední školy rozvinuly více své odpovědi k této otázce. Z jejich názorů uvádíme následující:

- projekt na úrovni a přínosný pro žáky i učitele,
- možnost vyzkoušet oblasti ekonomiky, výroby, marketingu, propagace,
- žáci se naučili samostatným činnostem,
- nové poznatky z pořadí fungování ekonomiky pro učitele,

- zkouška reálného pracovního života pro žáky,
- výměna informací s dalšími účastníky,
- nové zkušenosti z práce s webovým portálem, webovými stránkami, e-shopem,
- setkávání žáků, nové exkurze,
- nové vybavení škol,
- zapojení dětí do projektu,
- motivující prvek při výběru budoucího povolání žáků
- pomalejší rozběh projektu.

Otázka č. 7: Jaké přínosy projektu byste mohli uvést?

Zástupci cílových skupin uváděli nejčastěji tyto konkrétní přínosy:

- tvořivost, podnikavost a samostatnost, rozvoj dovedností žáků,
- seznámení žáků s ekonomikou,
- povědomí a nové poznatky z finanční gramotnosti,
- poznání reálných podniků a způsobů výroby a podnikání,
- poznatky žáků s řízením firmy,
- virtuální obchodování,
- motivace k mimoškolní činnosti,
- exkurze,
- praxe,
- získání pomůcek a vybavení,
- odborné vedení – rady a doporučení odborníků z praxe,
- rozvoj dovedností žáků v oblasti spolupráce,
- nové zkušenosti a znalosti pedagogických pracovníků,
- rozšíření obzoru žáků i sociálně slabých, které nemají možnost se někam podívat,
- poznání nových způsobů práce,
- výměna zkušeností,
- finanční podpora.

Otázka č. 8: Jsou záporné stránky projektu? Pokud ano, popište je.

Tak jako všechno v životě i realizace tohoto projektu měla také záporné stránky. Ač jich nebylo mnoho, přinášíme nejčastěji uváděné reakce respondentů:

- krátký časový horizont realizace,
- pozdější dodávka materiálu,
- velká administrativní zátěž,
- náročnější činnost s webovými stránkami,
- krácení financí pro pedagoggy,
- nižší míra zapojení některých minipodniků do obchodování na odborném webovém portálu,
- složitá pravidla ekonomiky a podnikání,
- špatné finanční ohodnocení,
- komplikované dodávky materiálu pro minipodniky se specifickým vybavením.

Otázka č. 9: Oznámujte jako ve škole přínos dílčích aktivit:

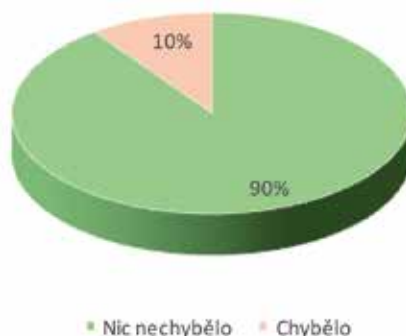
Věcná náplň minipodniku	je hodnocena průměrně známkou	1,2
Webový portál s e-shopy a simulovanou ekonomikou	je hodnocen průměrně známkou	2,0
Exkurze pro žáky	jsou hodnoceny průměrně známkou	1,0
Školení pro pedagogy	je hodnoceno průměrně známkou	1,5
Setkávání pedagogů	je hodnoceno průměrně známkou	1,4
Setkávání žáků	je hodnoceno průměrně známkou	1,5

Toto hodnocení, na které jsou pedagogové ve školách převážně zvyklí, ukazuje, že projekt byl přijímán velice kladně, má nezpochybnitelné přínosy a naplnil očekávání zapojených škol do projektu – pedagogů i žáků.

Otázka č. 10: Chyběli Vám v projektu některé aktivity? Můžete je uvést?

Tato otázka úzce souvisí s předchozími otázkami o spokojenosti s projektem, tedy i v tomto případě se setkáváme s tím, že většina respondentů byla s projektem spokojena a nepocitovala žádné nedostatky.

Graf č. 23 – Chyběli Vám v projektu některé aktivity? Můžete je uvést?

Zdroj: vlastní šetření

Drtivá většina základních škol, konkrétně pak **90 %** nepocitovalo při realizaci projektu žádné nedostatky, naproti tomu **10 %** oslovených základních škol si stěžovalo na nedostatek času, případně materiálu, který si zapomněli objednat. Drobným nedostatkem z pohledu základních škol byla absence individuálního školení na používání webových stránek (e-shopu).

Střední školy byly z tohoto hlediska maximálně spokojené.

Otázka č. 11: Získali jste prostřednictvím projektu zajímavé/neznámé informace o podnikání?

Graf č. 24 – Získaly střední školy prostřednictvím realizace projektu zajímavé/neznámé informace o podnikání?

Zdroj: vlastní šetření

Zhruba dvě třetina středních škol uvádí, že prostřednictvím projektu byly získány zajímavé či neznámé informace o podnikání, naopak jedna třetina tento pocit nesdílí.

Graf č. 25 – Získaly základní školy prostřednictvím realizace projektu zajímavé/neznámé informace o podnikání?

Zdroj: vlastní šetření

Na tuto otázku odpovědělo celkem **95 %** základních škol kladně. Uváděly, že prostřednictvím projektu získaly převážně chybějící informace o marketingu a marketingové strategii, dále pak získaly zajímavé informace o podnikání ze školení pedagogů, informace o podnikání prostřednictvím uskutečněných exkurzí, či komunikace s odborníky z praxe přímo ve školách, při realizaci minipodniků. Záporně odpovědělo pouze **5 %** základních škol, které uvedly, že veškeré tyto informace již měly k dispozici a nebyly pro ně nové.

Otázka č. 12: S jakými firmami ve svém okolí spolupracujete? V projektu i mimo něj?

Celkem **86 %** základních škol uvedlo spolupráci s firmami v rámci projektu i mimo něj, pouze **14 %** základních škol neuvedlo žádnou firmu.

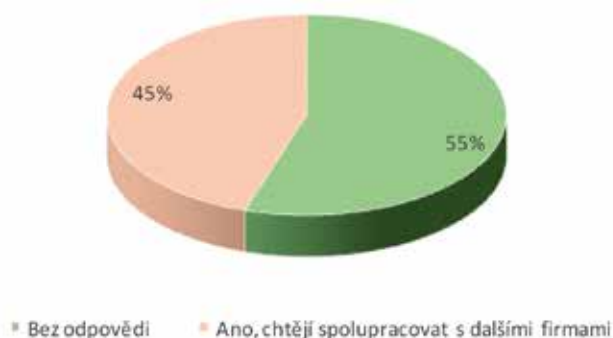
Mezi spolupracující firmy základní škol patří:

- Hospodářství Nový Dvůr,
- Litolab spol. s.r.o. Chudobín,
- Orrero a.s. Tři Dvory,
- Keramická dílna Miluše Hlavinkové,
- Dřevos J&M – výroba dřevěných hraček Loučany,
- Tex Trading Cavaliere a.s., Draps, Koutný s.r.o.,
- Jesenický a Šumperský deník, Hudební studio Touvíkovice, Divadlo Moravia Vápenná,
- Přerovské listy, lesní inženýr Ing. Kunrát, Keramika Mgr. Pospíšilová, Muzeum v Přerově a Brně,
- Deník Chomutovska, Obec Otvice,
- Knihovna R. Zuberu,
- společnosti z OHK Jeseník,
- Děčínský deník, Zoo,
- Keramika Tupesy – Zlechov
- Keramika Eva Šišková,
- MěÚ Žatec, Škola v pohybu o.s., Žatecké noviny, Žatecký a lounský deník,
- Touax s.r.o. Praha, Jesenický týdeník, ČVUT,
- a další.

Co se týče středních škol, všechny uvedly, že během realizace projektu i mimo něj spolupracují s firmami ve svém okolí, a to převážně s firmami v oblasti docházky žáků na odborný výcvik, stáže či brigády.

Otázka č. 13: S jakými dalšími firmami byste ještě chtěli spolupracovat?

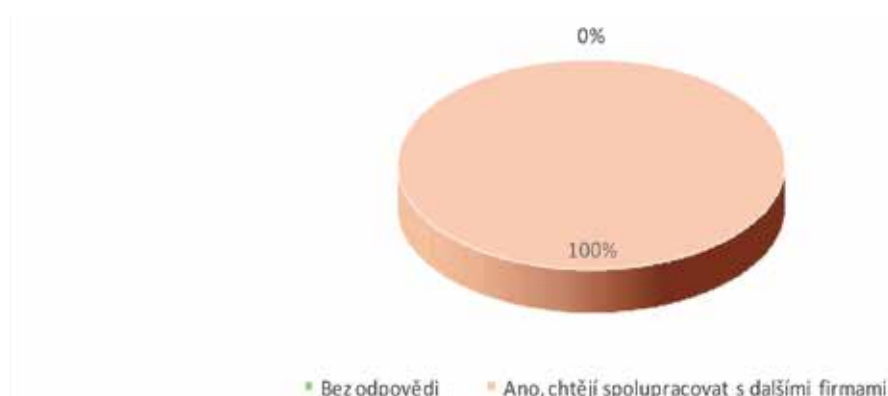
Graf č. 26 – S jakými dalšími firmami by chtěly spolupracovat základní školy při realizaci minipodniků?

Zdroj: vlastní šetření

45 % základních škol má zájem navázat spolupráci s dalšími firmami, a to převážně z obdobných oborů, jakými se zabývají jednotlivé minipodniky. Dále by pak rády navázaly spolupráci s firmami z okolí bez ohledu na jejich zaměření. Další ze škol by rády navázaly spolupráci s jakoukoli společností či firmou, která by byla ochotna s nimi spolupracovat. Někteří z dotázaných škol vyzdvihly možnost provázání spolupráce s možností praxe žáků a případného využití školních dílen. Více než polovina respondentů neuvedla žádnou další firmu, se kterou by chtěli navázat spolupráci.

Graf č. 27 – S jakými dalšími firmami by chtěly spolupracovat střední školy při realizaci minipodniků?

Zdroj: vlastní šetření

Střední školy jsou v tomto ohledu náročnější, všechny mají zájem o spolupráci s dalšími firmami. Zajímala by je spolupráce s výrobními či stavebními společnostmi, či s jakoukoli společností, která by měla o spolupráci zájem. V rámci minipodniků by minipodnik časopis chtěl spolupracovat s firmami v rámci nabídky inzerce i reportáží a rozšíření spolupráce s obchody a podniky mimo školu. Zde je vidět větší zkušenost ve spolupráci s firmami a akčností.

Otázka č. 14: Doporučení a návrhy pro realizace navazujících projektů?

Nejčastěji uváděné odpovědi respondentů:

- „Oslovit výrobní firmy nejen Olomouckého kraje. Pokusit se navrhnout projekt „průřezový“ pro několik krajů. Zesílit aktivitu setkávání žáků z různých škol. Využít zkušeností ze zahraniční například formou zahraničních stáží v projektu oboustranně.“
- „Pěkná by byla provázanost minipodniků ať už na škole mezi několika minipodniky nebo mezi různými minipodniky z různých škol.“
- „Projekty podobného zaměření – zaměřený na ekonomická témata, riziko úvěrů, pracovní příležitosti, výpočet mzdy, realita platů...“
- „Manuál, pracovní listy pro žáky, pedagogické pracovníky. Pokračování ve spolupráci s odborníky. Větší komunikace s ostatními školami. Jednodušší možnost administrace webových stránek.“
- „Začlenění přímo do výuky...“
- „Myslíme si, že projekt by měl být dlouhodobý...“

Shrnutí výsledků šetření mezi cílovými skupinami

Ze sběru dat v realizovaných minipodnicích, při komunikaci se žáky i pedagogy, a z dotazníkového šetření vyplynulo, že **realizace projektu** byla velice přínosná jak pro základní, tak i pro střední školy, avšak větší přínos je spatřován na straně základních škol. Důvod je prostý. Základní školy poskytují všeobecné základní vzdělání, nejsou tedy nijak odborně zaměřené jako střední školy, nemají takové možnosti, proto vnímají přínos projektu z více úhlů pohledu.

Co se týče samotné práce v minipodnicích, základní i střední školy se orientovaly převážně na zakládání minipodniků výrobního charakteru. **Výrobní charakter** minipodniků má logické vysvětlení, znamená pro žáky něco hmatatelného, výroba produktů je snazší a především měřitelnější než například poskytování služeb, a to i z pohledu stanovování cenové politiky.

Nejčastěji se minipodniky na základních i středních školách zabývaly vydáváním časopisu a výrobou kovo/dřevo i jiných produktů. Své produkty, výrobky i služby obchodovaly minipodniky prostřednictvím odborného webového portálu – e-shopů i v rámci komunitního okolí školy, kdy vyráběly výrobky či realizovaly služby pro subjekty mimo projekt, např. pro městský úřad, firmu v okolí, domov důchodců apod.

Zájem o práci v minipodniku byl zpočátku velký. Žáci byli ochotni pracovat ve svém volném čase. Postupně zájem mírně opadl a docházelo k fluktuaci žáků. Avšak žáci, kteří přestali pro minipodniky pracovat, byli velmi rychle doplněni dalšími žáky, kteří měli o tuto činnost zájem. V mnoha případech však zůstaly minipodniky v původní sestavě. Šetření ukázalo, že v průměru lze úspěšně realizovat 1–5 minipodniků na škole, někde i více různorodě zaměřených minipodniků.

Nejčastěji mělo zájem o práci v minipodniku 11–20 žáků, což se jeví jako optimální také z pohledu přerozdělení funkcí a úkolů, především potom u výrobních minipodniků.

Součástí projektu byla také **spolupráce s firmami**. Získání spolupráce je obecně snazší pro střední školy než pro základní školy. Důvodem je odborné zaměření středních škol a povinné praxe u zaměstnavatelů. Praxe posledních let však poukazuje na potřebu spolupráce i základních škol se zaměstnavateli, která je důležitá pro podporu technického vzdělávání, kdy je potřeba získávat žáky již v raném věku, když se o své budoucí profesi rozhodují. Pro základní školy je tedy navázání spolupráce s jakoukoli firmou velmi přínosné a velmi jej kvitují.

Důvody vstupu do projektu byly různé. Zatímco pro základní školy byla prioritní potřeba **naučit se novým pracovním technikám a metodám výuky, rozšířit žákům obzory v oblasti finanční gramotnosti, ekonomie a podnikání, získat nové vybavení, tak u středních škol šlo především o dobré zkušenosti s realizátorem projektu a nové možnosti, jak rozšířit vzdělávání v oblasti podnikání žákům**. Střední školy jsou odborně zaměřené a finanční gramotnost je již podporována například v rámci ekonomických předmětů. Větší potřeba takového projektu se tedy potvrdila ze strany základních škol, což opět souvisí s jejich všeobecným základním vzděláváním, v jehož rámci se obdobná témata nevyskytují.

Více než 90 % všech oslovených škol bylo s projektem spokojeno, což je velmi dobré hodnocení. Školy si pochvalovaly koordinaci projektu, organizaci projektových aktivit, **získání zkušeností z oblasti „malého“ podnikání zábavnou formou, možnost realizace exkurzí**, materiální zabezpečení, která žáky velmi bavila, plnili zajímavé úkoly, které je vtáhly do projektu.

Nedostatky projektu jsou minimální, především z pohledu základních škol, a to **potřeba více času**, pravděpodobně s ohledem na věk zapojených žáků a jejich schopnosti a dovednosti, absence individuálního školení pro web.

Celkově lze konstatovat, že **projekt naplnil očekávání zapojených škol**, jak základních i středních. Každý z typů škol si v rámci realizace našly své přínosy a kvitují možnost této nadstavbové činnosti pro žáky, která by byla vhodná také pro zařazení do klasické výuky, propojení s různými předměty či vytvoření volitelného předmětu s danou tematikou (což některé ze zapojených škol mají pro příští školní rok 2015/2016 již v plánu).

Obrázek č. 8 – Mezikrajské setkání pedagogů, prezentace minipodniku

Zdroj: vlastní

9. Kladné stránky realizace projektu

V rámci realizace projektu proběhlo šetření mezi cílovými skupinami projektu o jeho průběhu, spokojenosti ze strany pedagogických pracovníků i žáků apod. Na jeho základě byly identifikovány jak silné, tak i slabé stránky realizace projektu, respektive realizace minipodniků na školách.

Realizace projektu měla následující pozitiva:

Motivace k mimoškolní činnosti

Žáci se pro práci v minipodniku nadchli, byli ochotní pracovat i ve svém volném čase. Jedná se o vhodný nástroj, jak využít volný čas a zároveň se něčemu naučit.

Rozvoj dovedností žáků v oblasti spolupráce

Zásadním pozitivem mimo přidanou hodnotu v oblasti ekonomického vzdělávání je získávání obecných schopností a dovedností využitelných v běžném životě, jako je například spolupráce mezi jednotlivými žáky, schopnost rozdělit si jednotlivé úkoly a pracovat v týmu. Žáci se tímto naučili velké samostatnosti, tvořivosti a podnikavosti.

Výměna zkušeností s dalšími účastníky

V rámci práce v minipodnicích měli žáci možnost předávat si zkušenosti, sdílet informace a rady mezi sebou – mezi svými minipodniky.

Získání vybavení pro minipodnik a jeho další činnost

Díky projektu měly zapojené školy možnost získat vybavení a pomůcky potřebné pro realizaci minipodniku, bez kterého by bylo velmi obtížné minipodnik nastartovat.

Získání nových zkušeností a technik výuky podnikání

Žáci si práci v minipodniku prohloubili znalosti v oblasti finanční gramotnosti obecně, dále v oblasti ekonomie a „malého“ podnikání. Díky možnosti pracovat v minipodniku žáci prohloubili svůj zájem o danou problematiku. Vyzkoušeli si reálný pracovní život, řízení firmy.

Spolupráce s odborníky z praxe

V rámci projektu byli zapojeni také odborníci z praxe, tedy osoby z reálných firem, jejichž úloha byla podpůrná a poradenská. Tyto osoby poskytovali cenné rady nejen pedagogům, ale také žákům přímo zapojeným v minipodnicích, kteří s jejich pomocí mohli tyto úspěšně vést.

Zapojení reálných firem do spolupráce s minipodniky

Obrovským přínosem projektu je spolupráce minipodniků s reálnými firmami, bez nichž by práce v minipodniku neměla takový smysl. V rámci projektu bylo zapojeno více než 50 firem, v průměru jedna firma na minipodnik.

Propojení s praxí

Na jedné straně žáci vedli své minipodniky a na druhé straně realizovali exkurze do reálného prostředí firem, kde měli možnost porovnat, jak takové firmy skutečně fungují a inspirovat se tak i pro vedení vlastního minipodniku.

Existence webového portálu – profil minipodniku a e-shop

Velmi je kvitován webový portál, který je jakýmsi umocněním celého procesu podnikání. Na webovém portálu se prezentují jednotlivé minipodniky a mohou tak obchodovat mezi sebou, případně sledovat jiné minipodniky stejného či obdobného zaměření, jak se prezentují apod.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Podpora volby budoucího povolání

Projekt jako takový realizovaný formou minipodniků vede také k podpoře volby povolání u žáků. Formou minipodniků si nanečisto vyzkoušejí založit a vést firmu a zjistit, zda by je taková práce bavila a zda pro ni mají předpoklady, což jim pomůže při rozhodování, případně jsou již zčásti připraveni, protože mají základní informace, co jak funguje a co k tomu potřebují. V rámci tohoto projektu došlo také u žáků k vytvoření postojů a dílčí profilaci osobností.

Práce v minipodniku není zkušeností pouze pro žáky, ale také pro pedagogické pracovníky, kteří si tímto vyzkoušeli nové metody výuky k podnikavosti žáků. Mezi tyto pozitiva patří především:

Setkávání pedagogů

Setkávání pedagogických pracovníků na úrovni krajů i na úrovni projektu jako celku bylo velmi přínosné. Pedagogové si sdělovali vzájemné zkušenosti, inspirovali se jeden od druhého pro realizaci minipodniku, hledali společná řešení pro zlepšení některých postupů a kroků v rámci minipodniků a vzdělávání žáků k podnikavosti.

Získání chybějících informací o marketingu a marketingové strategii

Velkým přínosem bylo pro pedagogy zjištění důležitosti marketingu a marketingové strategie pro celé podnikání.

Získání informací o podnikání prostřednictvím exkurzí

O tom, že exkurze do reálných prostředí firem jsou pro žáky přínosné, nelze pochybovat. V tomto případě však byl přínos o to větší, protože žáci podnikali exkurze do firem stejného zaměření, jako realizovali minipodniky, což jim velmi pomohlo pro jejich další práci, když viděli, jak taková firma vlastně funguje a mohli získané zkušenosti promítnout do svého podnikání.

10. ZÁPORNÉ STRÁNKY REALIZACE PROJEKTU

Projekt se samozřejmě neobešel bez negativních stránek, tyto však z velké části neměly vliv na realizaci projektu jako takového a především potom na výsledky, kterých mělo být dosaženo.

Realizace projektu měla následující negativa:

Složitost systému – především webového portálu

Webový portál pro umocnění celého procesu podnikání je sice pozitivním přínosem projektu, avšak jeho správa přišla některým uživatelům komplikovaná. Dále uživatelé postrádali individuální školení pro práci s e-shopem, od kterého by se mohli odrazit a lépe se v práci zorientovat.

Pozdní spouštění webových stránek

Odborné webové stránky projektu byly spuštěny s časovým zpožděním z důvodu složitosti a obsáhlosti výběrového řízení a snížení výše rozpočtové položky určené na tento odborný webový portál.

Nedostatečné materiálové vybavení na počátku

Výběrové řízení na materiálové vybavení minipodniků bylo zpožděno z důvodu složitosti realizace výběrových řízení a souvisejících záležitostí. Jelikož byly sbírány podklady z 25 škol, které natipovaly stovky různých položek. Musel být proveden detailní cenový průzkum, věcná specifikace a mnohdy opakování výběrového řízení. Vzhledem k různorodosti položek nešlo vyhlásit jedno velké výběrové řízení, ale bylo rozděleno do více souvisejících celků.

Velká administrativní zátěž

Administrativa s realizací projektů z Evropského sociálního fondu úzce souvisí, je nutné vyplňovat prezenční listiny, soupisy žáků, natipování vybavení, a další. Ačkoliv je zatěžující, je třeba ji realizovat pro úspěšné naplnění projektu.

Nízké odměny pro učitele

V rámci realizace projektu byla ponížena kapitola Osobních nákladů, ze které byly hrazeny odměny pro realizační tým. Vzhledem k tomu to snížení, byly adekvátně sníženy také mzdy všem členům realizačního týmu, tedy i pedagogům. Z realizace je však zřejmé, že pedagogové pracovali nad rámec vyplácených odměn z projektu, a to s velkým nasazením.

Krátký časový horizont realizace

Ukončení realizace projektu bylo stanovené výzvou pro předkládání projektu. Realizace mohla a byla provedena pouze od schválení projektu po pevně stanovené datum. S touto situací nebylo možné nic udělat.

Složitá pravidla ekonomiky a podnikání

Ekonomika a podnikání jsou celkově velice složitou záležitostí. Snažili jsme se podat ekonomické procesy a aspekty podnikání v co nejjednodušší míře, avšak bylo nutné zachovat pravidla, které nelze opomenout. Z tohoto důvodu byly v projektu zvoleny postupné kroky, dílčí úkoly, spolupráce s odborníky a provazba do praxe, např. formou exkurzí. Taktéž bylo pro pedagogy základních škol zrealizováno školení v oblasti podnikání.

Ze šetření mezi zástupci cílových skupin vyplynulo, že realizace minipodniků na středních školách byla velice přínosná, a to vzhledem ke komplexnosti realizovaných aktivit: samotná činnost žáků, podnikatelský aspekt realizace, odborný webový portál (webové stránky, e-shopy), exkurze a spolupráce s odborníky z praxe. Žáci se učili praktickými činnostmi, které pro ně byly také zábavou.

Nejčastěji se střední školy orientovaly převážně na zakládání minipodniků výrobního charakteru, což je logické, protože výrobky představují něco hmatatelného, výroba produktů je snazší a především měřitelnější než například poskytování služeb, a to i z pohledu stanovování cenové politiky.

V minipodniku pracovalo zhruba 11 – 20 žáků, což se jeví jako optimální také z pohledu přerozdělení funkcí a úkolů, především potom u výrobních minipodniků. Nejvíce aktivních bylo u 50 % minipodniků na středních školách 6–15 žáků a v 50 % pak více než 15 žáků. Tato čísla jsou velmi pozitivní, neboť činnosti v minipodnicích byly žáky realizovány v jejich volném čase.

Všechny střední školy, tedy 100 %, realizaci projektu kvitovalo a jsou přesvědčeny o pozitivním přínosu pro žáky i pedagogy.

Obrázek č. 9 – Práce žáků minipodniku keramika ART ECON Prostějov, návrh keramických výrobků

Zdroj: vlastní

11. DOPORUČENÍ PRO DALŠÍ REALIZACI MINIPODNIKŮ NA STŘEDNÍCH ŠKOLÁCH A NÁVRH IMPLEMENTACE REALIZACE MINIPODNIKŮ DO ŠKOLNÍCH VZDĚLÁVACÍCH PROGRAMŮ

Doporučení pro další realizaci minipodniků

Realizace minipodniků s charakterem možnosti virtuálního obchodování za použití v projektu vytvořené měny je bezesporu vhodným vzdělávacím prostředkem pro výuku podnikavosti a přiblížení žákům podnikatelského mechanismu a prostředí, a to z několika důvodů:

- Žáci se zapojují přímo do aktivit celého minipodniku, od jeho založení, směřování, přes věcné činnosti (tvorba výrobků, realizace služeb), až po obchodní, marketingové a další s podnikáním související činnosti.
- Žáci za skutečně odvedenou práci pobírají týdenní mzdu (ve formě virtuální měny), kterou mohou dále směřovat za výrobky či služby či je investovat zpět do podniku.
- Žáci se formou věcných i finančních činností učí pochopení ekonomiky a ekonomických procesů, podnikatelských aktivit a možností, které jsou schopni svými rozhodnutími ovlivnit.
- Žáci se učí komunikaci mezi sebou, v nadřazených a podřízených rolích (mohou si jednotlivé role vyzkoušet, či je v průběhu minipodniku vyměnit) a s komunitním okolím školy (zajišťování zakázek pro minipodnik).
- Žáci se učí ve spolupráci s odborníky z praxe či na exkurzích ve firmách a institucích vnímat informace v souvislostech, setkávají se s realitou, nacházejí vzory v osobním i profesním životě.
- Žáci smysluplně tráví čas, učí se hrou.

Pro další realizaci minipodniků jsou ze strany základních škol doporučovány, vedle již probíhajících činností, následující aktivity:

- začlenit minipodniky přímo do výuky, do rozpočtu školy,
- realizovat projektová setkávání a výměnu zkušeností,
- podporovat spolupráci a kooperaci všech zapojených osob a institucí (žáků, pedagogů, odborníků z praxe, škol, firem, samosprávy, komunit, blízkého okolí atd.),
- spolupracovat s dalšími firmami, realizovat exkurze do dalších firem,
- prohlubovat spolupráci s vybranou firmou, spolupráci při realizaci produktů (výrobků či služeb),
- rozšířit minipodnikovou základnu na odborném webovém portále www.mujminipodnik.cz,
- realizovat individuální školení pro práci s webovým portálem www.mujminipodnik.cz,
- zapojit žáky do vymýšlení úkolů na webovém portále www.mujminipodnik.cz,
- dále využívat prvky gamifikace využívané v projektu,
- realizovat smysluplné činnosti spojené s podnikáním v menších skupinách,
- realizovat výměnu zkušeností se zahraničními minipodniky (na úrovni pedagogů i žáků),
- rozšířit realizaci minipodniků a tudíž i zahájit spolupráci se středními školami (na další typy oborů, vyjma již dovolených typů oborů H a E),
- prolnout informace z oblasti podnikavosti do jednotlivých předmětů,
- zrealizovat intenzivnější školení v oblasti podnikavosti pro pedagogy základních škol,
- zrealizovat kempy s tématem „podnikavost“, „podnikatelská škola v přírodě“.

Realizované aktivity projektu i návrhy dalších činností v oblasti realizace minipodniku dokládají smyslnost a potřebnost těchto aktivit. Stanovené cíle projektu byly naplněny a to splněním všech klíčových i dílčích aktivit, naplněním (a přesáhnutím) monitorovacích indikátorů, vytvořením krásných produktů a služeb, „roztočením“ ekonomiky na odborném webovém portále, realizací setkávání, exkurzí a dalšími činnostmi. Zpětná vazba jak od žáků, tak od pedagogů je pozitivní a vyslovují se pro pokračování tohoto projektu.

Návrh implementace realizace minipodniků do Školního vzdělávacího programu

Vzhledem k pozitivnímu vnímání a přijetí realizace minipodniků na středních školách, v této kapitole předstíráme možnost zakomponovat tyto činnosti do Školního vzdělávacího programu. Vzhledem k faktu, že do realizace projektu se zapojily pouze střední školy s obory typu H, zaměřujeme se jen na tyto obory i v této kapitole.

Žádná ze zapojených středních škol v průběhu projektu nezakomponovala realizaci minipodniků do svého školního vzdělávacího programu, a to z důvodu krátké doby realizace projektu, která trvala necelý školní rok, pouze 10 měsíců.

Začlenění realizace minipodniků do školních vzdělávacích programů je vhodné, neboť naplňuje obecnou snahu rámcového vzdělávacího programu – „**lepší uplatnění absolventů středního odborného vzdělávání na trhu práce a jejich připravenost dále se vzdělávat**“, což minipodniky bezesporu splňují. Při realizaci minipodniků se propojují teoretické znalosti z ekonomiky, marketingu, managementu a dalších oblastí s praktickými dovednostmi při skutečné výrobě či realizaci služeb, s podnikatelskou nadstavbou plánování, rozhodování, práce v týmu, kooperace, zodpovědnosti, správě webových stránek minipodniku, podílení se na „točení ekonomiky“ prostřednictvím obchodování ve virtuální měně za podpory e-shopů.

Tato **propojenost teorie z praxí** je velice důležitá z důvodu lepší orientace budoucích absolventů na trhu práce i v osobním životě. Realizace minipodniků podpořená zapojením odborníků z praxe může také velmi flexibilně reagovat na potřeby trhu práce.

Realizace minipodniků je v souladu s cílem všeobecného **vzdělávání ve smyslu vzdělávání v informačních a komunikačních technologiích** (prostřednictvím odborného webového portálu, správě webových stránek minipodniku a správě e-shopů) a také **základní ekonomické vzdělání** (simulovaná ekonomika v chráněném prostředí, virtuální měna ve stejném kurzu jako Česká koruna, vnímání poptávky a nabídky, úpravy cen produktů, zisku, ztráty, hodnoty mzdy na webovém portále atd.).

Realizace minipodniků je v souladu s cíli středního odborného vzdělávání, neboť podporu osvojování nástrojů pochopení světa a rozvinutí následných obecných dovedností:

- **Učit se poznávat** (rozvoj základních myšlenkových operací, osvojení obecných principů a strategií řešení problémů, lepší porozumění světu, osvojení pracovních postupů, rozvoj dovednosti učit se a celoživotně se vzdělávat);

- **Učit se pracovat a jednat** (formování aktivního a tvořivého postoje žáků k problémům a k hledání jejich různých řešení, flexibilita, rozvoj aktivního přístupu k pracovnímu přístupu, zodpovědnosti, cílevědomosti, vytrvalosti, týmové i individuální práci, rozvoj dovedností k vyjednávání, diskuzi, pochopení práce a pracovních činností jako příležitosti seberealizace);
- **Učit se být** (rozvoj kreativity a imaginace, rozvoj volných vlastností, rozvoj specifických schopností a nadání žáků);
- **Učit se žít společně** (utváření slušného a odpovědného chování, podpora aktivně se zapojit do občanského života, rozvoj komunikativních dovedností);

Školní vzdělávací program, bude v případě rozhodnutí realizaci minipodniků do něj začlenit, doplněn následovně:

- Aktivita spojené s minipodnikem doplní, rozvinou a prohloubí **klíčové kompetence** absolventa:
 - **Kompetence k učení** (pozitivní vztah k učení, využívat různé zdroje informací, ovládat různé techniky učení atd.);
 - **Kompetence k řešení problémů** (porozumění zadání úkolu, určení jádra problému, získání informací k řešení problému, navrhnout způsob příp. varianty řešení, různé metody řešení problémů, spolupracovat při řešení problémů);
 - **Komunikativní kompetence** (vyjadřování přiměřeně účelu jednání a situaci, formulovat své myšlenky);
 - **Personální a sociální kompetence** (pracovat v týmu, přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly, být iniciativní);
 - **Občanské kompetence a kulturní povědomí** (jednat odpovědně, samostatně a iniciativně, dodržovat zákony, pravidla, jednat v souladu s morálními principy);
 - **Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám** (odpovědný postoj k vlastní profesní budoucnosti, přehled o možnostech uplatnění, přehled o pracovních, platových a dalších příležitostech, komunikace s potencionálními zaměstnavateli, **rozumět podstatě a principům podnikání**);
 - **Matematické kompetence** (aplikování matematických postupů při řešení praktických úkolů v běžných situacích).
- Aktivita spojené s minipodnikem doplní, rozvinou a prohloubí **odborné kompetence** absolventa:
 - **Usilovat o nejvyšší kvalitu své práce, výrobků nebo služeb** (chápání kvality jako významného nástroje konkurenceschopnosti a dobrého jména podniku, dodržování norem, standardů a předpisů);
 - **Jednat ekonomicky a v souladu se strategií udržitelného rozvoje** (uvědomění významu, účelu a užitečnosti vykonávané práce, její finanční, popř. společenské ohodnocení), zvážení možných nákladů, výnosů a zisku při plánování určité činnosti, vliv na životní prostředí a sociální dopady, efektivní hospodaření s finančními prostředky, nakládání s materiály, energiemi, odpady, vodou s ohledem na životní prostředí).
- Výsledky a obsah vzdělávání formou realizace minipodniků budou **propojeny s praxí**, a to se zaměřením na ekonomiku a základy podnikání.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- Úprava školního vzdělávacího programu – začlenění realizace minipodniku bude provedena **pro celé období vzdělávání**, tedy pro všechny ročníky vzdělávání oboru H.
- Realizace minipodniků v rámci školního vzdělávacího programu **vytváří podmínky pro zvýšení uplatnitelnosti absolventů na trhu práce, pro osobnostní rozvoj žáků a připravenost na plnohodnotný život**.
- Realizace minipodniků je vhodná i pro **žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a sociálním znevýhodněním**, úprava ŠVP tyto podmínky vytváří.
- **Personální, materiální a organizační podmínky** nezbytné k dosažení výše stanovených cílů budou začleněny do školního vzdělávacího plánu [úzce souvisí s kapitolou 6 Náklady minipodniku (lidské a materiální potřeby pro kvalitní realizaci minipodniků)].
- Realizace minipodniků v rámci školního vzdělávacího programu navazuje taktéž na průřezová témata, a to především na témata:
 - **Člověk a svět práce** (uvědomění vlastní zodpovědnosti, orientace ve světě práce jako celku i v hospodářské struktuře regionu, vyhledávat a posuzovat informace o profesních příležitostech, pochopení základních aspektů pracovního poměru, práv a povinností zaměstnanců a zaměstnavatelů, pochopení základních aspektů soukromého podnikání, naučit se pracovat s příslušnými právními předpisy)
 - **Vzdělávání v rámci realizace minipodniku v tomto průřezovém tématu prostřednictvím bude začleněno do těchto oblastí:**
 - hlavní oblasti světa práce, charakteristické znaky práce,
 - trh práce, jeho ukazatele,
 - sebeprezentace při vstupu na trh práce,
 - zákoník práce,
 - soukromé podnikání,
 - práce s informačními médii v oblasti trhu práce.
 - **Občan v demokratické společnosti** (budování občanské gramotnosti, budování vhodných postojů a hodnotové orientace, budování sebevědomí, kladení existenčních otázek a hledání odpovědí na tyto otázky, odolávání myšlenkové manipulace, orientace v mediálních obsazích, dovednost jednání s lidmi, angažování nejen pro svůj prospěch, ale i pro veřejné zájmy, vážení materiálních a duchovních hodnot);
 - **Vzdělávání v rámci realizace minipodniku v tomto průřezovém tématu prostřednictvím bude začleněno do těchto oblastí:**
 - komunikace, vyjednávání, řešení konfliktů,
 - morálka, svoboda, odpovědnost, tolerance,
 - potřebné právní minimum pro soukromý a občanský život;
 - **Informační a komunikační technologie** (budování ICT gramotnosti, správa zjednodušených webových stránek, správa zjednodušeného e-shopu, elektronická komunikace, internet, bezpečnost na internetu).

Realizace minipodniků a minipodnik jako edukační nástroj je v souladu s cíli, kompetencemi i průřezovými oblastmi rámcových vzdělávacích programů pro jednotlivé obory odborného středního vzdělávání typu H, a mají tak velký potenciál pro implementaci do školních vzdělávacích programů jednotlivých středních škol.

Realizace minipodniku má na budoucí absolventy nezpochybnitelný pozitivní dopad, zvyšuje možnost jejich uplatnění na trhu práce, neboť se žáci v rámci realizace minipodniků střetávají s praxí, musí konstruktivně přemýšlet, kooperovat v týmu, nést zodpovědnost za svá rozhodnutí, hledat řešení problémů, komunikovat, ekonomicky přemýšlet, vyhodnocovat činnosti a své jednání, pracovat s prostředky ICT, jednat s lidmi uvnitř minipodniku i mimo něj. Žáci si dále v chráněném prostředí vyzkouší podnikání na nečisto, zjistí jeho pozitiva i negativa, naučí se spojovat informace a vnímat je v souvislostech.

Nejenom zkušenosti ze zahraničí, které minipodniky jako edukativní nástroj již dlouhodobě využívají, ale také námi realizovaný projekt ukazuje hodnotu a prospěšnost minipodniků pro vzdělávání žáků na středních školách.

Obrázek č. 10 – Setkání žáků ZŠ Obrnice a ZŠ Lenešice

Zdroj: vlastní

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

12. ZÁVĚR

Závěrem lze konstatovat, že na základě všech výše uvedených hodnocení ze strany realizátorů minipodniků – žáků a pedagogických pracovníků – realizace projektu, respektive minipodniků byla velmi úspěšná a velmi přínosná pro všechny zúčastněné strany. Tak jako vše měl projekt své pozitivní i negativní stránky, přičemž pozitiva jasně převažují a negativa nakonec neměla zásadní vliv na dosažení cílů projektu, které tak byly bez problémů naplněny.

Realizací minipodniků došlo u žáků k rozvoji specifických dovedností a znalostí v oblasti podnikání, které nelze získat pouhou teorií, nýbrž praktickým vyzkoušením si. Žáci se tak naučili nebát se vyzkoušet všechny možné cesty a přitom pamatovat stále na svůj cíl. Systém činností, jejich dodržování a pravidelná realizace vedla žáky k zodpovědnosti.

Základním přínosem mimo přidanou hodnotu v oblasti ekonomického vzdělávání je rozvoj obecných schopností a dovedností využitelných také v běžném životě. Těmito schopnostmi a dovednostmi jsou například spolupráce mezi žáky, schopnost rozdělit si úkoly, případně pracovat v týmu. Žáci se naučili samostatnosti, tvořivosti a podnikavosti. Projevovali komunikativnost, iniciativu, dovednosti stanovovat cíle, plánovat své činnosti, nést zodpovědnost za svá rozhodnutí. Veškerá tato činnost vedla ke zvýšení sebedůvěry žáků. Začali věřit v sebe sama, že pokud budou chtít a snažit se, mohou dosáhnout svého cíle. Cenným výsledkem je pak schopnost propojování informací a vnímání věcí v souvislostech, což se rozhodně podařilo a to je cenná vlastnost nejen pro podnikání ale pro život obecně.

Práce v minipodniku umožnila dále nahlédnout do reálného světa tím, že žáci navštívili reálná prostředí stejně zaměřených firem v rámci exkurzí a měli možnost konzultovat jednotlivé problémy či otázky s odborníky z praxe, kteří je po celou dobu podporovali a byli jim rádci při řešení vybraných úkolů.

Můj miní podnik

13. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/smes/vocational/entr_voca_cs.pdf
- https://www.google.cz/?gfe_rd=cr&ei=XbpVVbz0O8Kk8wet2oCQAw#q=MINI-PODNIKY+V+sekund%C3%A1rn%C3%ADm+vzd%C4%9Bl%C3%A1v%C3%A1n%C3%AD
- http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/promoting-entrepreneurship/education-training-entrepreneurship/mini-companies/index_en.htm
- Projekt nejlepší metodiky: „Minipodniky v sekundárním vzdělávání“, Závěrečná zpráva odborné skupiny, září 2005.
- Výsledky realizovaného šetření mezi cílovými skupinami, včetně dotazníkového šetření.
- Rámcové vzdělávací programy.

Seznam grafů

Graf č. 1 – Čím se zabývají minipodniky na středních školách?	21
Graf č. 2 – Čím se zabývají minipodniky na základních školách?	22
Graf č. 3 – Typy vyrobených produktů na středních školách	23
Graf č. 4 – Typy vyrobených produktů na základních školách	24
Graf č. 5 – Kolik žáků středních škol mělo na počátku realizace projektu zájem o práci v minipodniku?	24
Graf č. 6 – Kolik žáků základních škol mělo na počátku realizace projektu zájem o práci v minipodniku?	25
Graf č. 7 – Z jakých ročníků středních škol měli žáci zájem o spolupráci?	25
Graf č. 8 – Z jakých ročníků základních škol měli žáci zájem o spolupráci?	26
Graf č. 9 – Kolik žáků ze středních škol přestalo v minipodniku v průběhu projektu pracovat?	26
Graf č. 10 – Kolik žáků ze základních škol přestalo v minipodniku v průběhu projektu pracovat?	27
Graf č. 11 – Vstoupili do realizace minipodniku na středních školách v průběhu projektu další žáci?	27
Graf č. 12 – Vstoupili do realizace minipodniku na základních školách v průběhu projektu další žáci?	28
Graf č. 13 – Kolik žáků je nejvíce aktivní v minipodnicích na středních školách?	28
Graf č. 14 – Kolik žáků je nejvíce aktivní v minipodnicích na základních školách?	29
Graf č. 15 – Kolik minipodníků mohou střední školy úspěšně realizovat (i odlišného zaměření)?	30
Graf č. 16 – Kolik minipodníků mohou základní školy úspěšně realizovat (i odlišného zaměření)?	31
Graf č. 17 – Důvod pro realizaci minipodníků na středních školách?	31
Graf č. 18 – Důvod pro realizaci minipodníků na základních školách?	32
Graf č. 19 – Spokojenost s průběhem realizace projektu na středních školách.	33
Graf č. 20 – Spokojenost s průběhem realizace projektu na základních školách.	33
Graf č. 21 – Naplnil projekt očekávání středních škol?	35
Graf č. 22 – Naplnil projekt očekávání základních škol?	35
Graf č. 23 – Chyběly Vám v projektu některé aktivity? Můžete je uvést?	37
Graf č. 24 – Získaly střední školy prostřednictvím realizace projektu zajímavé/neznámé informace o podnikání?	38
Graf č. 25 – Získaly základní školy prostřednictvím realizace projektu zajímavé/neznámé informace o podnikání?	38
Graf č. 26 – S jakými dalšími firmami by chtěly spolupracovat základní školy při realizaci minipodníků?	39
Graf č. 27 – S jakými dalšími firmami by chtěly spolupracovat střední školy při realizaci minipodníků?	40

Seznam fotografií

Obrázek č. 1 – Setkání žáků SOU a SOŠ SČMSD Žatec a žáků ZŠ Děčín	2
Obrázek č. 2 – Práce žáků minipodniku časopis SŠŘ Tovačov	2
Obrázek č. 3 – Ukázka webové stránky minipodniku na odborném webovém portále www.mujminipodnik.cz	4
Obrázek č. 4 – Ukázka produktu v e-shopu na odborném webovém portále www.mujminipodnik.cz	4
Obrázek č. 5 – Práce žáků minipodniku keramika ZŠ Zeyerova	6
Obrázek č. 6 – Ukázka produktu minipodníků SOŠ Dukelská Jeseník	8
Obrázek č. 7 – Ukázka profilu žáka na odborném webovém portále www.mujminipodnik.cz	20
Obrázek č. 8 – Mezikrajské setkání pedagogů, prezentace minipodniku	42
Obrázek č. 9 – Práce žáků minipodniku keramika ART ECON Prostějov, návrh keramických výrobků	46
Obrázek č. 10 – Setkání žáků ZŠ Obrnice a ZŠ Lenešice	51
Obrázek č. 11 – Setkání pedagogů, ukázka dřevěných výrobků	54

Obrázek č. 11 – Setkání pedagogů, ukázka dřevěných výrobků

Zdroj: vlastní

Příloha: Dotazník – Hodnocení projektu „Všechno v mém životě souvisí“

Hodnocení projektu „Všechno v mém životě souvisí“

Registrační číslo CZ.1.07/1.1.00/54.0041

☐ žena	☐ základní škola	☐ Olomoucký kraj	☐ realizace služeb
☐ muž	☐ střední škola	☐ Ústecký kraj	☐ výroba výrobků

Zaměření/ekonomická činnost minipodniku

1. Zájem žáků o práci v minipodniku – jak žáci projevíli zájem o práci v minipodniku a jak se do minipodniku zapojili?

.....

.....

.....

2. Dosáhli jste v minipodniku měřitelných úspěchů. Doplňte prosím čísla u jednotlivých položek, případně slovní doplnění (je-li vhodné):

Minipodnik:

Otázka	Počet	Specifikace počtů
Kolik jste vyrobili/vytvořili produktů?		Jaké:
Kolik žáků mělo na počátku zájem o práci v minipodniku?		Z kterých ročníků:
Kolik žáků přestalo v minipodniku pracovat v průběhu projektu?		Můžete uvést důvody:
Přistoupili v průběhu projektu další žáci?		
Kolik žáků je nejvíce aktivní v minipodniku?		z celkového počtu
Kolik firem z okolí Vaší školy s Vámi spolupracuje?		S jakými:
Kolik exkurzí jste v rámci projektu zrealizovali?		Kam:
Kolik minipodníků na škole můžete úspěšně realizovat (i odlišného zaměření)?		Jaké zaměření:

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

3. Můžete popsat důvod, proč jste se rozhodli vstoupit do projektu?

.....

.....

.....

.....

4. Jste spokojeni s průběhem realizace projektu?

ANO, popište důvod proč:

.....

.....

.....

NE, popište důvod proč:

.....

.....

.....

5. Pokud jste navazovali na již realizovaný kroužek u Vás ve škole, jakou vnímáte nadstavbu z projektu?

.....

.....

.....

.....

6. Naplnil projekt Vaše očekávání?

ANO, popište důvod proč:

.....

.....

.....

NE, popište důvod proč:

.....

.....

.....

7. Jaké přínosy projektu byste mohli uvést?:

.....

.....

.....

.....

8. Jsou záporné stránky projektu? Pokud ano, popište je:

.....

.....

.....

.....

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

9. Oznámkujte jako ve škole přínos dílčích aktivit:

a) Věcná náplň minipodniku

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

.....

b) Webový portál s e-shopy a simulovanou ekonomikou

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

.....

c) Exkurze pro žáky

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

.....

d) Školení pro pedagogy

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

.....

e) Setkávání pedagogů

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

.....

f) Setkávání žáků

1	2	3	4	5
---	---	---	---	---

.....

10. Chyběly Vám v projektu některé aktivity? Můžete je uvést?

.....

.....

.....

.....

11. Získali jste prostřednictvím projektu zajímavé/neznámé informace o podnikání?

Pokud ANO, můžete uvést příklad:

.....

.....

.....

Pokud NE, co Vám chybí? A jaká forma doplnění těchto znalostí by se Vám vyhovovala (školení, manuál, e-learning, individuální schůzka s odborníky, informace z praxe ...)?

.....

.....

.....

12. S jakými firmami ve svém okolí spolupracujete? V projektu i mimo něj?

.....

.....

.....

.....

13. S jakými dalšími firmami byste ještě chtěli spolupracovat?

.....

.....

.....

.....

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

14. Doporučení a návrhy pro realizace navazujícího projektu:

.....

.....

.....

.....

Chcete nám ještě něco sdělit?

Cokoliv.

Z přímé kritiky si vezmeme poučení.

Z upřímné pochvaly budeme mít velkou radost.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Děkujeme

Realizační tým